

SZAKDOLGOZAT

OLASZ ADÉL
Turizmus-Vendéglátás

Gödöllő
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Turizmus-vendéglátás Szak

Turizmus a Dél-Alföldön

Belső konzulens:

Dr. Dávid Lóránt Dénes

Egyetemi tanár

Készítette:

Olasz Adél

P1PCHB

Nappali képzés

Intézet/Tanszék:

Fenntartható Fejlesztés és Gazdálkodás

Intézet

Fenntartható Turizmus Tanszék

Gödöllő
2023

Tartalom

Bevezetés	5
1 Szakirodalmi áttekintés	7
1.1 A témához kapcsolódó fogalmak.....	7
2 Dél-Alföld Turisztikai Régió	9
2.1 Szeged és térsége turisztikai térség.....	10
2.2 Kecskemét és környéke	15
2.3 Gyula és térsége turisztikai térség	18
2.4 Csongrád	20
2.5 Szentes	23
3 Dél-alföldi turisztikai régióban előforduló turisztikai termékek.....	27
3.1 Egészségturizmus, a termál- s gyógyfürdőkre alapozva.....	27
3.2 Kulturális és örökségturizmus	28
3.3 Ökoturizmus, Nemzeti Parkok kínálata	28
3.4 Rendezvény- fesztivál- és konferenciaturizmus	29
3.5 Aktív turizmus	29
3.6 Bor- és gasztroturizmus	30
3.7 Vadászturizmus.....	30
3.8 Falusi turizmus.....	31
3.9 SWOT elemzés a Dél-Alföld Turisztikai Régió kínálatát tekintve	31
3.10 A régió turisztikai fejlesztéseire irányuló programok	32
3.10.1 Gyula város desztinációfejlesztési stratégiája.....	32
4 Saját vizsgálat.....	34
4.1 Hipotézisek	34
4.2 Kutatás módszerek és a minta bemutatása.....	34
4.3 Eredmények	34
5 Következtetések, javaslatok	38

6	Összefoglalás.....	39
7	Ábrajegyzék	40
8	Irodalomjegyzék.....	40
9	Mellékletek.....	43
10	Függelékek	48

Bevezetés

„Turista az az ember, aki azt élvezzi, ha a helyi kultúra kiszolgálja az igényeit. Az utazó elfogadja a helyi kultúrát, alkalmazkodik hozzá, és egyáltalán nem akarja megváltoztatni.”

Belényi Dániel

A Dél-Alföld Magyarország egyik és legnagyobb kiterjedésű turisztikai régiója. Termál-völgyként is nevezhető ez a táj, ahol a föld mélysége a régióban található közel ötszáz termál kutat táplálja, melyekből száz kút a fürdők vizét adja. Európa hévizekben igen gazdag térsége ez, ahol a fürdőkultúra hagyományai a török időkig nyúlnak vissza. A fürdők egyre gazdagabb spa (gyógyító és wellness) szolgáltatásokat nyújt. Egyediségük, az „Alföld Spa” nem kevesebbet kínál és nyújt, mint a gyógyító vizek és szolgáltatások sokasága romantikával, sok napfénnel, a kedves kisvárosok, falvak és tanyák hagyományaival és kultúrájával, valamint jellegzetes gasztronómiai kínálattal kiegészülve várja az odalátogatókat. Egy-egy tájegység sajátos, semmi mással sem azonos ízvilágának és különleges termékeinek megismerése is számos élmény forrása lehet. A régió bővelkedik a nemzeti oltalom és eredetvédelem alá sorolt termékekben, amelyeket hungarikumoknak nevezünk.

Vonzerői között még kiemelkedő a történelmi városok, melyek egyházi és világi emlékekkel gazdagítják a régiót. A régióban számos nívós kulturális rendezvényt bonyolítanak le, mint a Szegedi Szabadtéri Játékok, Gyulai Várjátékok, Hírös Hét Fesztivál, Csabai Kolbászfesztivál és a Bajai Halászléfőző Népünnepély. Ezen felül olyan hungarikumokkal rendelkezik a régió, mint a gyulai kolbász, csabai kolbász, békési szilvapálinka, makói vöröshagyma, szegedi téliszalámi. A régióban többnyire a falusi turizmus és a gyógyturizmus a mérvadó.

Szakdolgozatomban a Dél-Alföld Turisztikai Régió turizmusát, turisztikai termékeit és az utazási szokásait elemzem. Az első fejezetben ismertetem a témához kapcsolódó fogalmakat. Ezt követően bemutatom elsőként általánosságban a Dél-Alföldet, majd az alfejezetben a két turisztikai térséget, mint a Gyula és térségét, valamint Szeged és térségét. Ezen felül még szemléltetem Kecskemét környékét, Csongrádot, és végül szülővárosomat, Szentes települését. A harmadik fejezetben

szemléltetem a régióban előforduló turisztikai termékeket, nevén az egészségturizmus, a termál- s gyógyvizekre alapozva; kulturális és örökségturizmus; ökoturizmus, nemzeti parkok kínálata, rendezvény- fesztivál- és konferenciaturizmus; aktív turizmus; bor-és gasztroturizmus; vadászturizmus és a falusi turizmus. Ebben a fejezetben még elvégzek egy SWOT analízist a Dél-Alföld Turisztikai régió kínálatát tekintve. A negyedik fejezetben az online kérdőíven alapuló kutatásomat fogom vizsgálni, ami a Dél-Alföld utazási szokásait fejt ki. A kutatásom kérdései a következőek voltak:

- A turistának milyen volt az első benyomása a Dél-Alföld Turisztikai Régióval kapcsolatban?
- Milyen céllal és mely szempontok alapján választották ezt a régiót?
- Valóban kihasználják a termálvíz adta lehetőségeket?

Munkámat a témához kapcsolódó szakirodalmak megismerésével és feldolgozásával kezdtem, majd négy hipotézist állítottam fel. Kutatási kérdéseim megválaszolására és hipotéziseim igazolására saját kutatást végeztem azt remélve, hogy a kutatómunkám eredményeiből levonható következtetések és megfogalmazott javaslataim a gyakorlatban is hasznosíthatók lesznek.

1 Szakirodalmi áttekintés

1.1 A témához kapcsolódó fogalmak

A turizmus definíciója számos változáson ment keresztül az évek során. Egy definíció megalkotásánál fontos, hogy egyszerű és lényegretörő legyen. A turizmus definiálásához elengedhetetlen a történetiség. Az első fogalmat 1876-ban írták le; „Idegeneknek azokat az utasokat nevezzük, akik – mert nincs dolguk és kíváncsiak – bizonyos fajta körutazást tesznek olyan országban, ahová honfitársaik is rendszerint el szoktak látogatni.” Míg a Michalkó G. szerint ma már így értelmezhető; „A turizmus az egyén élményszerzéssel párosuló környezetváltozása, amelynek során szolgáltatások igénybevétele kerül sor.” (Michalkó, 2012) Szeretném folytatni az egészségturizmus fogalmával. Az egészségturizmus olyan turisztikai ágazat, melyben „az utazás elsődleges motivációja az egyén egészségi állapotának megőrzése és javítása. Domináns szerepet kap benne a jó egészség fenntartása, a testi-lelki kondicionálás (rekreáció) a betegségek megelőzése (prevenció), a gyógyítás (terápia) és az utókezelés (rehabilitáció). (Michalkó, 2012) A turisztikai szervezetek Nemzetközi Uniója (IUTO) 1973-as megállapítása szerint az egészségturizmus voltaképpen nem más, mint a természeti gyógytényezők, de különösen a gyógyvizeket és az éghajlatot hasznosító egészségügyi létesítmények igénybevétele. (Puczkó & Smith, 2008) A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma értelmezése szerint a kulturális turizmus motivációja a kultúrák megismerése, célja a kulturális eseményeken való részvétel és a kulturális attrakciók meglátogatása. Más megközelítés szerint az a turista vesz részt kulturális turizmusban, aki megfelelő motivációval felvértezve kívánja megismerni egy másik kultúra tájéértékeit. Egy átfogó meghatározás szerint a kulturális turizmus olyan utazás, amelyben a motiváció az új kultúrák megismerése, a kulturális eseményeken való részvétel, kulturális attrakciók meglátogatása. (Rácz & Puczkó, 2001) „Az ENSZ turisztikai világszervezete, a UNWTO szerint az ökoturizmus „a turizmus minden olyan formája, amelyben a turista fő motivációja a természet megfigyelése, megbecsülése, és amely hozzájárul a természetes környezet és a kulturális örökség megőrzéséhez, és minimális hatást fejt ki ezekre” (ENSZ turisztikai világszervezete, 2022) A nagyszabású, akár nemzetközi jelentőségű sport-, kulturális- vagy egyéb rendezvények kapcsán számos olyan kutatás látott már napvilágot, amely bebizonyította, hogy ezek az események, amellet, hogy alkalmasak a szezon nyújtására, jelentős mértékben hozzájárulnak a desztináció ismertségének

növeléséhez a róla alkotott pozitív imázs kialakulásához vagy erősítéséhez, ezért sok ország kiemelt fejlesztési prioritásként kezeli azokat. (MTÜ, 2021) A gasztroturisztikai aktivitás fő célja, hogy az egyes desztinációk komplex kulináris élménykínálata utazásra inspirálja az embereket. Kiemelt feladata a vendéglátás minőségi és fenntartható fejlődésének elősegítése. Olyan kezdeményezéseket támogat, amelyek népszerűsítik a jellegzetesen hazai gasztronómiai kultúra részét képező kulináris kínálatot, szolgáltatásokat, valamint magát a szakmát is. (MTÜ, 2020)

2 Dél-Alföld Turisztikai Régió

A Dél-Alföldi turisztikai régió a legnagyobb mind közül. Három vármegye teljes területe alkotja, mint Bács-Kiskun vármegye, Csongrád-Csanád vármegye és Békés vármegye. Az Alföld déli részén található, délkeleten Romániával, délen Szerbiával határos. Fontos tranzitforgalom halad keresztül ezen a régión. A területén két üdülőkörzet a Magyarországi Alsó Duna-szakasz és a Tisza-Körös mente található.

A domborzata a legegységesebb az összes régió közül. Csak síksági, másnéven alföldi formákat találunk. A legmagasabb pontja is csak 172 m magasságban lelhető meg (Ólom-hegy). Az egyhangúságot a Kiskunság homokformái, valamint a Tiszántúl folyóinak, holtágainak rendszere töri meg. A régió hazánk legfontosabb mezőgazdasági térsége, így az agrárterületek aránya itt a legmagasabb. A természetes növényzet csak foltokban a Nemzeti Parkok részeként maradt fenn.

A régióban legnagyobb a napsütéses órák száma (megközelítőleg 2000-2100 óra), és az évi középhőmérséklet (11 °C). Az északi részén találjuk országunk legaszályosabb részét.

A fő folyója a nyugati határát jelentő Duna. A folyó nemzetközi vízút előnyeit a régió csak kevésbé használja ki. Szintén több kiaknázható lehetőség lenne a vízitúrázásban. A Tisza meghatározó vízfolyása ennek a területnek. Érintetlenségét, tisztaságát a horgász, öko és vízi turizmus kamatoztatja. A Körösök völgyének települései egyre inkább az aktív turizmusban látják a jövőt. Ehhez a tiszta folyóvíz, az ártéri galériaerdők, a holtágak, a gátak koronája, mint kerékpárutak jó alapot adnak. Sajnos erősen szennyezett Maros ártéri magas partjai, a Makó környéki szakaszon, különös értéket képviselnek. A felszínalatti vizek közül kiemelkedő jelentőségű a rétegvizek szerepe. A felsőbb rétegekből a termál és gyógyvíz nyerhető ki. A régió mintegy 500 termálkút üzemel, amiből megközelítőleg 100 a fürdőket táplálja.

Kis és Nagy- Sárret és Békés vármegye északi részén található tájaink a körösök rendszerének egykori mocsárvidéke, ma viszont holtágakkal, csatornákkal szabdalta kultúrtáj, szikes pusztákkal. A Körös-Maros-köze jelentős részén a Maros hordalékkúpja húzódik. Az erre települ lösz kiváló talajt eredményezett, melyből olyan híres termékek születtek, mint a Medgyesi dinnye, vagy Makói hagyma. A Tisza síkja a folyó egykori ártérét jelenti öntéstalajjal és holtágakkal. A terület déli

részére benyúlik Szerbiából, Európa egyik legjobb talajú tája a Bácskai löszhát. A Kiskunság homokhátsága kiváló gyümölcsstermelő vidék, kiemelkedő terméke a kajszibarack, melyből a híres pálinka is készül. Szintén itt található a Hajósi borvidék.

A Solti-síkság a Dunát kísérő egykor vízzel borított terület, ahol holtágakat és szikes tavakkal találkozhatunk. A régióhoz tartozik még a Duna jobb oldalán elterülő Gemenci-erdő, mely Európa egyik legnagyobb ártéri erdősége. Ez az erdőség híres a nagyvad állományáról.

A régi lakossága 1 325 000 fő. Erősen fogyatkozó népesség, alacsony népsűrűség, és magas munkanélküliség jellemzi. Országosan kimagasló a mezőgazdaságban dolgozók aránya. A régióra jellemző az etnikai sokszínűség; németek, szlovákok, szerbek, bunyevácok és sokácok őrzik hagyományaikat. A régióban 52 város 202 község található. A történelmi eseményeknek köszönhetően a nagyvárosok, nagy falvak és az azok közötti tereket kitöltő tanyás térségek alkotják a településhálózati elemeket. A tipikusan magyar települések a tanyák kiváló terepei lehetnek a falusi turizmusnak, különösen annak tudatában, hogy a falvak erre már nem alkalmasak.

2.1 Szeged és térsége turisztikai térség

A Szeged és térsége desztináció elsősorban a környező magyar és szerb, román megyék felé rendelkezik vonzerővel. A térség vendégéjszakáinak közel 80%-át a belföldituristák adják, a külföldi vendégéjszakák harmada Romániából és Szerbiából érkezik. Demográfiájukat tekintve az egészségturisztikai céllal érkező szegmensek elsősorban szeniorok és családok, míg a kulturális céllal utazók körében a szeniorokon túl önálló keresettel rendelkező, szellemi feltöltődést kereső fiatalok és diákok is megjelennek. Az értékesítés és marketingtevékenység fókuszsa a másodlagos elemekkel kiegészített (fürdő- és építészeti kultúra) értékajánlat, ami a termékösszekapcsoláson alapul: „Aki Szegedre megy, menjen el Makóra és Mórahalomra is,” és fordítva. A kihasználtságot elsősorban a magyar városlátogatók tartózkodási idejének növelésével (csomagajánlatok, akár a határon túli települések – Szabadka, Palics – bekapcsolásával a térségi értékajánlatba), vagy továbbbiromán és szerb turisták vonzásával lehetjavítani. Az értékajánlatra, valamint az infrastruktúra fejlesztésére alapozva kell a desztináción belül elérni azt, hogy a vendégek nagyobb aránya töltsön itt el vendégéjszakákat és ne csupán egynapos fürdőzésre érkezzenek.

A szabadidős turizmuson túl Szeged esetében a Szegedi Tudományegyetem országosan kiemelt szerepéből adódóan fontos a MICE szegmens is, így az ehhez kapcsolódó B2B értékesítés is jelentős feladatként jelenik meg a térségben. A desztináció márkaprofilja Makovecz kulturális öröksége, valamint az egészségturisztikai termékkínálat (Hagymatikum mint desztinációs márkaelem) köré épül. Az elsődleges termékeket kiegészítő elemek a térség egyéb fürdői, valamint ide kapcsolódik a fejlesztést követően Mezőhegyes kulturális kínálata is. (MTÜ, 2021)

Szeged városa a Dél-alföldi régió legnagyobb települése, a Tisza és a Maros találkozásánál található. A megközelíthetőségét illeti, Szegedet közúton, vasúton, vízen és még repülővel is megközelíthető. Budapesttől 170 km-re, az M5 és az E75 jelzésű útvonalakon közelíthetjük meg. A vasúti fővonalon óránként indítanak járatokat Budapesttől és Szegedtől egyaránt. A Tisza természetes útvonalat biztosít a hajóval érkezőknek, elsődlegesen a főszezonban. A Bajai út mellett található repülőtér szintén rendelkezik ideiglenes határnyitási jogokkal, így a külföldi vendégek is érkezhetnek ide repülővel. (Szeged Tourism, dátum nélk.) Csongrád-Csanád vármegye székhelye, melyet a napfény városának is szoktak nevezni. A városban számos épített örökség, múzeum, galéria, park, fürdő található, ami könnyen odacsalogatja a turistákat az ország másik részéről. Szegeden található a Vadaspark, ami családoknak remek kikapcsolódási lehetőség lehet. Ez a település még ismert a gasztronómiájáról is. Híres a halászléről, a szegedi paprikáról és a Pick szalámiról. A szegedi halászelevet számos autentikus halászcsermákban meg lehet kóstolni. Érdekes bővebben kifejteni Szeged városának legnagyobb turisztikai vonzerejét, a Nemzetközi Tiszai Halfesztivált, amelyet minden év első szeptemberi hétvégéjén rendeznek meg. A hajdani Vízibástya maradványán 5000 literes óriásbográcsában fő a legnemesebb szegedi étel, a többféle halból, különleges, többlépcsős eljárással főzött halászlé. Az illata valóban betölti a nyüzsgő folyópartot. Az égből aláereszkedő boszorkány hozza a ragyogó piros, őrölt paprikát ebbe az ételbe, amelyet hagyományosan makói hagymával és erdélyi sóval ízesítenek. A több mint százezer vendég pedig elégedetten fogyasztja a tiszai és fehér-tavi halakból készült ételeket a folyó partján álló asztaloknál. Örömnapp ez, szegedi módra, hagyományörzés és találkozási lehetőség a családoknak, barátoknak, ismerősöknek. Nem csak a hivatásos szakácsok, halfőzők serénykednek azonban a parton. A fesztivál szombati napján munkahelyi csapatok, baráti társaságok, egyesületek és

családok mozognak a bográcsok körül, hiszen aki rendszeresen süti-főzi a halat a fesztivál keretében, az egyedi elismerésben részesül. A különlegesen ízletes szegedi halászlé hagyományainak megőrzése, és a hal mint egészséges táplálék népszerűsítése. A Tisza-part, az illatos és jóízű különlegességek megérnek egy kóstolóval gazdagított látogatást, hiszen a nyárvégi napsugarak között fogyaszthatják el az odalátogatók. (Tourinform Szeged, 2023)

A belvárosban sétálva modern éttermeket is fellelhetünk. Emellett rengeteg cukrászda is található, mindenki ínyére szerint, ami több évtizedes múlttal rendelkezik. Viszont vannak egészen modern cukrászdák is, ahol a valamilyen étel intoleranciával rendelkezők is kedvükre válogathatnak. (Szeged Tourism, dátum nélk.) Ha a közlekedést nézzük, a város ebben is remekel. Több mint 63 km kerékpárút épült ki a város területén, a kerékpárosok javát szolgáló legújabb fejlesztés során a tömegközlekedési hálózat 8 végpontján alakítottak ki Bike and Ride kerékpártárolókat. Szeged városában szintén jelen van a tömegközlekedés is. Az itt élő és idelátogató emberek a következő eszközöket lehet igénybe venni, mint a villamos, tram-train, autóbusz és trolibusz.

Makó több mint 700 éves alföldi település az ország délkeleti részén. Magyarország Dél-Alföld régiójában, Csongrád vármegyében, a Maros jobb partján fekszik. Szegedtől 32 kilométerre keletre található. Lakossága 24 ezer fő. A román és a szerb határ közelsége miatt igen fontos közlekedési csomópont, Magyarország egyik délkeleti kapuja.

A város rengeteg sokszínű idegenforgalmi látványossággal várja az idelátogatókat. A természeti értékek közül a Marosi ártér, a gyógyiszap és a termálvíz a legjelentősebb, a vendégek a helyi fürdőben élvezhetik jótékony hatásukat. Építészeti értékei között vannak klasszicista, barokk, eklektikus épületek, de a modern építészet is képviselteti magát a Makovecz Imre tervezte épületeivel. (Útisúgó szerkesztősége, dátum nélk.)

Makó 2004-ben Magyarország legvirágosabb városa verseny első helyezését nyerte el. 2005-ben Európa ezüstérmes virágos városa lett. Gasztronómiai szempontból a makói vöröshagyma nemzetközileg is elismert és keresett termék, az ehhez kapcsolódó termékek (hagymapálinka, hagymás kenyér) szintén növelik a város ismertségét Makó fürdője, a Hagymatikum organikus épülete Makovecz Imre Kossuth-díjas építész tervei alapján készült. A különleges hangulatú fürdőben

változatos medence típusok és minden igényt kielégítő szauna park várja a vendégeket. A nevében és megjelenésében is megújult makói gyógyfürdő a termálvíz és a marosi gyógyiszap erejével ad enyhét a gyógyulni vágyóknak, egyedülállóan szép wellness részlegével pedig a kikapcsolódás élményét nyújtja a családoknak és a baráti társaságoknak. Az európai viszonylatban is egyedülálló fürdő 2012. január 20-án nyílt meg. A korábban is meglévő beltéri fedett tanuszoda és a kültéri tanmedence, valamint a fiatalok kikapcsolódását szolgáló élménymedence az organikus fürdőépület átadásával komplex gyógyászati, wellness és családi részleggé vált. A marosi gyógyiszap és -víz hatását már az 1900 éves közepén felismerték, 1956-ban el is indult a kútfúrás és a fürdőépítés Dr. Batka István reumatológus főorvos kezdeményezésére. A marosi iszap 1961 óta használhatja hivatalosan is a gyógyiszap minősítést; mozgásszervi és reumás betegségek kezelésére alkalmas – akárcsak a 41 fokos, alkáli-hidrogén-karbonátos makói hévíz. (hagymatikum.hu, dátum nélk.) A Maros festői partszakaszán alakították ki a Maros Kalandpartot, mely kitűnő program kalandozni vágyó kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A klasszikus kötélpályákon kívül találunk a Maros folyó felett 10 méter magasan átívelő drótkötélpályát vagy a 18 m magas, igazi adrenalinbombát, az inga hintát. A hazánkban egyedülálló lombkoronasétány a Maros-parton a folyópart élővilágát mutatja be egészen egyedi módon. Kihagyhatatlan látnivaló még Makón Makovecz Imre kiemelkedő alkotása, a Hagymaház, az egyik legszebb klasszicista épület a makói Városháza vagy a Bérpalota. A makói vöröshagyma a népi nemesítés magasiskolájának eredménye. Kifejlesztettek egy, csak erre a térségre jellemző technológiát, amely különleges értéké, sajátos magyar mezőgazdasági terméké tette a makói vöröshagymát. Előállításának egyik módja - a kétéves termesztési mód - a makói szárazéghajlatú területen, szükségmegoldásként született meg. A hagyományos vöröshagyma az itteni természeti adottságok közepette egy nyáron nem képes kellő nagyságúra növekedni, ezért termesztési időt egy évvel meg kellett toldani. A közép-ázsiai eredetű vöröshagyma számára a makói tájörzet adottságai, a Maros hordaléka által alakított, magas tápanyagtartalmú, nyomelemekben gazdag lösz és öntéstalaj, továbbá a jó levegő és vízgazdálkodás lehetővé tették a megfelelő alkalmazkodást. A száraz és forró nyár, a napsütéses órák magas száma kiváló minőséget, többretegű, jól záródó nyakrészű erős héjazatot eredményez, mely a jó eltarthatóság feltétele. Szakemberek szerint ezek a jellemzők határozzák meg a makói hagyma minőségét. (Hungarikum Bizottság, 2013)

A Csongrád-Csanád vármegye délnyugati szegletében található Mórahalmi járás 2013. január 1-jei hatállyal alakult meg Ásotthalom, Bordány, Forráskút, Mórahalom, Öttömös, Pusztamérges, Ruzsa, Üllés, Zákányszék, valamint Zsombó települések részvételével. A rendszerváltás után a szuburbanizáció jeleként a tanyákra való kiköltözés is megjelent Szeged irányából. Azonban a kiköltözők számottevő része szociális nehézségekkel küzd. További tanyai probléma a gyakran egyedülálló, idős személyek magas aránya. A tanyák komfortfokozata és építési ideje nagy kontrasztot mutat a Szegedről kivándoroltak belterületi, szuburbán zónában épített ingatlanjaival.

Általánosságban a külterületi népesség városi funkciókkal és megfelelő színvonalú infrastruktúrával való ellátása, a belterületi lakossággal azonos életminőség biztosítása komoly problémakört jelent. (Mórahalom Önkormányzata, 2021)

A Szent Erzsébet Mórahalmi Gyógyfürdőben négyféle gyógyvíz és 21 medence várja a vendégeket. A termalfurdo.hu által szervezett Az Év Fürdője közönségsvotáción a Szent Erzsébet Mórahalmi Gyógyfürdő lett Az Év Fürdője 2018-ban. A fürdő négy kútja, négyféle gyógyvizet ad, melyek jelentős mennyiségű ásványi anyag tartalommal rendelkeznek, fürdőkúrában kopásos és gyulladásos ízületi, illetve gerincbetegségek, izomreuma, valamint nőgyógyászati megbetegedések kezelésére szolgálnak. A fürdőt a térség „térd-, és váll centrumának” is hívják, mivel gyógyvizének gyógyhatását térd-, és vállízületi megbetegedésekben klinikai vizsgálatok is igazolták. A gyógyfürdőben több mint harmincféle kezelés áll a betegek rendelkezésére. Érvényes betegbiztosítási kártyával rendelkező magyar állampolgárnak háziorvosi, szakorvosi beutaló ellenében ingyenesen biztosítják a fürdőben található gyógykezelések közül a reumatológus szakorvosi vizsgálatot, a fizioterápiát, és a szárazföldi gyógytorna-kezeléseket. Nyáron valódi mediterrán hangulat várja a fürdő vendégeit. A fürdő medencékínálata ilyenkor, a 14 fedett mellé, 7 szabadtéri medencével bővül. Az úszómedence kora tavasztól, késő őszig használható. A strandon a családok kedvence a csúszdás élménymedence, de a hullámgömbbel, pezsgőágyakkal, valamint koktélbárral rendelkező rendezvénymedence is kellemes időtöltést kínál. A kisebbek nagy kedvence a szabadtéri csúszdás gyermek-, és bábipancsoló, melynek alsó és felső szintjét egy 2 méter széles és 2,3 méter hosszú színes csúszda köti össze. A medencék mellett 15 000 m²-es parkosított zöldfelületen napozóterasz, vízfoci, ugrálóvár, strandröplabda, valamint játszótér gondoskodik a nyári élményekről. (termalfurdo.hu, 2023.)

Az Ezer Év Parkja, korábban Mini Hungary Park néven ismert mórakalmi makett park, teljes felújítás után újra köszönt! A szabadtéri kiállítóhely kéthektáros területen a történelmi Magyarország építészeti szimbólumait, történeti emlékeit foglalja magába 1:25-ös méretarányú makettek formájában. Templomok, várak, paloták valamint kastélyok és műemlékek várnak élő közelségben a régi idők emlékeivel. A park felújítása során lehetőségünk nyílt egy teljesen zöld, étellel teli parkot létrehozni. Szolgáltatásainkat tekintve kicsiknek és nagyoknak is széles körben tudunk a jövőben tartalmas kikapcsolódást biztosítani. (ezerevparkja.hu, dátum nélk.)

Hódmezővásárhely vármegyei jogú város, Csongrád-Csanád vármegye második legnagyobb népességű és az ország második legnagyobb területű városa, 1950 és 1961 között vármegyeszékhely. Lakossága 47300 fő. Hódmezővásárhely a Tisántúlon, a Maros-Körös közén fekszik. Az Alföld dél-keleti részén, Szegedtől 25 km-re található, a 45-ös és a 47-es számú utak találkozásánál. Hódmezővásárhely az ország Budapest után második legnagyobb közigazgatási területével rendelkező városa, a dél-alföldi régió jelentős oktatási, gazdasági, kulturális és művészeti centruma. A település az elmúlt években látványos fejlődéseken ment keresztül. Az ide látogatók felfedezhetik a nagymúltú mezőváros számtalan értékét, a szecessziós épületek gyűrűjébe fogott belvárost, megismerkedhetnek a város gyógyfürdőjével, a modern sportuszodával, valamint a tiszai holtág festői környezetével. Emellett bepillantást nyernek a városba, amelyet az itt élők büszkén neveznek a képzőművészet vármegyei fellegetvárának. (Útisúgó Szerkesztősége, dátum nélk.)

2.2 Kecskemét és környéke

Kecskemét Bács-Kiskun vármegye székhelye, ami az ország középső részén helyezkedik el, a Duna-Tisza közti homokhátságon. Budapeستől mindössze 85 km-re található, az M5-ös autópályán megközelítőleg kevesebb mint egy óra alatt érhető el. Ez a település Magyarország hetedik legnagyobb városa. Egész évben érdekes látnivalókkal, gazdag programkínálattal, változatos kulturális eseményekkel, hagyománytisztelő rendezvényekkel találkozhat az ideérkező turisták. Ez a sokszínűség a múlt öröksége, hiszen az „Aranyhomok városa” már évszázadok óta kereskedők, különböző felekezetek és kultúrák találkozási pontja. Kecskeméten is fellelhető néhány nevezetesség. A belvárosában található szecessziós épület a Cifrapalota, mely jelenleg képtárként és múzeumként üzemeltetik. Következőnek

érdemes megemlíteni a Kecskeméti Vadaskertetet, ami a város szívében található. Családbarát környezetben csodálható meg mintegy 120 állatfaj 500 egyedét. Ezt a kisállatkertet mára már az ország minden tájáról látogatják, számos visszatérő vendég csodálja meg az itt található egyes állatfajokat. Emellett még megtekinthető a Zwack Kecskeméti Pálinka Manufaktúra, a Kecskeméti sörház és a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház. (Kecskemét Tourinform, dátum nélk.)

Baja Magyarország déli részén, a Duna bal partján fekszik. Bács-Kiskun vármegye második legnagyobb városa, a Bajai kistérség központja, lakossága 38 ezer fő. Három nagy tájegység, a Duna-ártér, a Kiskunsági homokhátság és a Felső-bácskai löszhát találkozásánál épült. Budapesttől 167 kilométerre délre található. Jelentős dunai kikötő és közlekedési csomópont. Csodálatos természeti kincsekkel megáldott város, amely különleges vonzerővel bír. A Duna és mellékága, a Sugovica a vízi sportok, kirándulások, horgászat kedvelőit csábítja ide. A bajai halászlét és a környék borait évről évre sok ezren kóstolják meg a halfőző fesztiválon és a vendéglőkben. Mintegy negyven műemlék- és városképi jelentőségű épület található a városban. A negyvenezer lakosú város évszázadok óta a magyar, német, szerb és horvát nemzetiségek otthona. Ezt a sokszínűséget a bajai épületek, hagyományok mindig is őrizni fogják. A Bajai Halfőző Fesztivál hagyományosan minden év júliusának közepén várja többnapos rendezvénysorozatára az érdeklődőket Bajáról és onnan túlról. Évről évre ezrek gyűlnek össze a főtéren, hogy kulináris élvezeteknek hódoljanak. Hazánk minden valamire való vízparti településén főznek időről-időre halászlévet. Ha épp falunap, vagy más esemény zajlik, előkerülnek a bográcsok és a lelkes férfiak és nők mérik össze tehetségüket. Elkészítésére csak főbb irányelvek léteznek, nincs általánosan elfogadott recept. Mindenki a maga ízlése szerint alkotja meg. Nincs két ugyanolyan íz, mégis mindig van közös nevező; a halászlé. 1996-ban Baja városa ünnepelte alapításának 300. évfordulóját. Ennek eredményében a rendezvény mottója a következő lett; "300 éves város - 300 bogrács halászlé." A halászléfesztivál nagy sikert aratott, így azóta minden évben megrendezik, azzal a különbséggel, hogy évről-évre egyre többen látogatnak el, és egyre többen versenyeznek. A város 300 éves születésnapjának megemlékezéséből mára hagyomány lett. A Bajai Halfőző Fesztivál a Szentháromság téren és a hozzá vezető utcákon, valamint a Duna város alá kanyargó Sugovica által körbevett Petőfi-szigeten rendezik. A bajai halászlé fesztivál töretlen népszerűségnek örvend. Időközben a Guinness rekordok közé is bekerült, mint egyetlen helyen azonos recept alapján

készült legnagyobb mennyiségű étel készítésének és elfogyasztásának alkalma. Ez a fesztivál mára világszinten is egyedülálló őszi fesztivállá nőtte ki magát, 2015. óta Baja felkerült a hungarikumok listájára a bajai halászlével. (Baja Info, 2020)

Kalocsa Budapesttől délre, 110 km-re található, a Kalocsai Sárközben, az Alföldön. Bács-Kiskun vármegye nyugati területén fekszik, a Duna bal partja közelében. Kalocsa a vármegye legsűrűbben lakott települése, lakossága 17 ezer fő. Megközelíthető az 51. sz. közúton, illetve a Budapest, Kelebia vasútvonal Kiskőrösön kiágazó szárnyvonalán. Kalocsa, a Közép-Duna mente hangulatos városa egyidős a magyar államisággal. A történeti korok településeinek régészeti emlékei egyaránt megtalálhatók a városban és a környező településeken. A műemlékek mellett felbecsülhetetlen értékű vallásos emlékek maradtak fenn Kalocsán egészen a XII. századtól, amelyeket az Érseki Kincstárban láthatnak az érdeklődők. Ritkaságokat őriz a VIII. században alapított, ma pompás barokk környezetben elhelyezkedő főszékesegyházi könyvtár is. A vidék népi kézművesiparát és népművészetét Népművészeti Tájháza mutatja be a városban. Múzeuma van a fűszerpaprikának is, amely a paprikafűszer előállításának teljes folyamatát és eszközkészletét bemutatja. (Útisúgó Szerkesztősége, dátum nélk.)

A fűszerpaprika őrlemény, más néven őrölt fűszerpaprika vagy pirospaprika a közönséges paprikából (*Capsicum annuum*) készült finomra őrölt por. A magyar ételek jellegzetes fűszere, de számos más országban is használják. Világhírűvé vált a magyar kalocsai és szegedi fűszerpaprika őrlemény. A fűszerpaprika növény édes, csípősségmentes és csípős fajtáinak valamint a magyar cseresznyepaprikának a termése nyersen vagy megszáritva. A fűszerpaprika őrleményeket fizikai, kémiai, illetve fizikai - kémiai jellemzőik, érzékszervi tulajdonságaik alapján hazánkban a különleges, a csemege, az édesnemes és a rózsza csoportba sorolják. Az őrlemények kapszaicin tartalmától függően a továbbiakban még csípősségmentes, enyhén csípős és csípős őrleményről is beszélünk. (kalocsaipaprika.com, dátum nélk.)

2.3 Gyula és térsége turisztikai térség

A Gyula és térsége desztináció elsősorban a környező magyarországi és romániai megyék felé rendelkezik vonzerővel. Belföldi turisták adják a térség vendégéjszakáinak 85%-át, a külföldi kereskedelmi vendégéjszakák kétharmadát pedig a Romániából érkező turisták veszik igénybe. Jelenleg demográfiai szempontból a szenior korosztály, valamint a kisgyermekes családok, fiatalok és diákcsoportok képviseltetik magukat egészségturisztikai, kulturális- és gasztroturisztikai céllal. A jövőben célzottan a felnőtt korosztály élvez prioritást. A térség márkaprofiljának középpontjában a történelmi helyszínek és a gyógyfürdő állnak. Ennek kiegészítéseként jelennek meg a gasztronómiai események (fesztiválok), valamint a Munkácsy kulturális örökség. Az egyedi, összekapcsolódó kulturális és fürdőélmény kommunikációja (a Gyulai Várfürdővel a középpontban) segítheti a vendégszám növelését a fent meghatározott célcsoportokban.

Békéscsaba az ország dél-keleti részén helyezkedik el. Mindössze 25 km-re található a román határ és 200 km-re Budapesttől. A város Békés vármegye ipari és kereskedelmi központja. A modern iparágak, illetve a kereskedelmi és szolgáltatóegységek fejlődése tapasztalható az elmúlt években, de az nagy múlttal rendelkező élelmiszeripar is megőrizte a helyét. A gabonatermesztésnek, a sertés- és baromfitermesztésnek évszázados hagyományai vannak a város térségében, de ugyanígy a zöldségtermesztés is jelen van. Szintúgy nagy hagyományokra tekint vissza a békéscsabai téglá- és cserépipar, textilipar, nyomdaipar, nyomdaipar, de a gépipar jelenléte fél évszázados, amit az elmúlt évtizedekben az elektronika is követett. (Békéscsaba városa) A városban található a Munkácsy Emlékház, amit Munkácsy Mihály emlékét őrzi, ahol 21 eredeti Munkácsy-festményt nézhetünk meg, emellett bemutatják a vidéki nemesség mindennapjait. A kulturális élményeket követően a vendégek ízletes finomságokat tudnak elfogyasztani a Munkácsy Cukrászdában. Az épület előtti terület 2005-ben újult meg, teljes körű felújítása a Modern Városok Program Munkácsy Kulturális Negyed Projekt keretében 2019-ben kezdődött. (Tourinform Békéscsaba)Emellett van egy másik fontos intézmény, ami a Csabagyöngye Kulturális Központ. Tevékenységi mutatói szerint éves átlagban 1000 alaklom feletti a 75 fős részvételnél nagyobb, de a náluk működő közösségek 125 fő körül mozog. Ezek a rendezvények fesztiválnapok, rendezvények vagy társasági alkalmak. (Csabagyöngye Kulturális Központ, 2022)Ezen a településen rendezik meg

évente a Csabai Kolbászfesztivált, ahol kolbászgyúró versenyeket rendeznek meg. Ezekre a napokra Békéscsabára rengeteg látogató érkezik az ország minden tájáról, akik több napot is eltöltenek itt, ezért ilyenkor Békéscsabán és a környező településeken igen számottevő az idegen forgalom. (Tourinform Békéscsaba) Békés megyében még érdemes megemlíteni Gyula városát, ami mindössze 17 km-re található Békéscsabától. Az épített örökség kategóriában Gyula város két legismertebb és legtöbbeket vonzó épülete a gyulai vár és az Almásy-kastély. A Gyulai Vár az ország egyetlen reneszánsz síkvidéki téglavára, mely teljes méretében fennmaradt, nem véletlenül ez az ikonikus képe a városnak. A leghíresebb esemény az 1566-os ostrom volt, melynek az évente megrendezésre kerülő Gyulai Végvári Napok rendezvény állít emléket. A vár termeit végigjárva képet kaphat a látogató az egykori végvárak életéről is. Minden nyáron a Gyulai Várszínház nézőtere és színpada foglalja el a vár udvarát, mely az esti előadások során több mint ötven éve kerülnek itt megrendezésre. Naponta két alkalommal van tárlatvezetés, minden hétvégén garantált programok is szerepelnek a kínálatban, mint például a solymászbemutató. Az év túlnyomó részében a Gyulai Várszínház befogadó kamaraszínházként saját épületében működik 1996 óta, nyáron viszont a hagyományoknak megfelelően a vár udvarára, illetve a Tószínpadra költözik ki több előadás erejéig június vége és augusztus eleje között. 2005 óta minden évben megrendezésre kerül ennek keretében a tíznapos Shakespeare Fesztivál is, melyre a világ legrangosabb Shakespeare előadásait adják elő. A vár udvarán 320 néző, míg a Tószínpad körül felállított nézőtéren 540 fő fér el. A Gyulai Almásy-kastély Látogatóközpont munkálatai 2016-ban fejeződtek be a 18. században épült – és az óta több átalakításon átesett – kastély felújítási munkái, melyek magas színvonalát több nemzetközi díj is bizonyítja. A kastélyban a „Hétköznapiak és ünnepek az alföldi kastélyokban” című állandó kiállítás keretében ismerkedhetnek meg a látogatók a korabeli nemesek és az őket kiszolgálók életével. Az utóbbi idők országos szinten is elterjedt, kisebb társaságok, családok közös szórakozása a szabadulószoza, melyet a kastély egykori borospincéjében alakítottak ki, és nagy népszerűségnek örvend. Nem ez az egyetlen a városban, a Tourinform iroda épületében található a város első, évek óta üzemelő és szintén keresett szabadulószobája. A város híres színes programkínálatáról, melyek közül a több is komoly turisztikai vonzerőt. A legnagyobb turisztikai jelentőséggel is bíró események Gyulán: Gyulai Virágok Fesztiválja, Gyulavári Kastélynapok, Kézműves Sörfesztivál, Gyulai Végvári Napok,

Körös-völgyi Sokadalom, Minden Magyarok Néptáncfesztiválja, Shakespeare Fesztivál, Gyulai Pálinkafesztivál (2020-ban Gasztroséta), Gyulai Méz- és Mézeskalácsfesztivál. Gyula azon kevés városok közé tartozik, ahol a városon belül is élvezheti bárki a természet közelségét. Köszönhető ez a kedvező földrajzi elhelyezkedésnek a Körösök mentén, illetve a várost átszelő, a korábbi folyószabályozás miatt részben mesterséges mederbe terelt Ó-Fehér-Körösnek (Élővízcsatornának) és Fehér-Körösnek. A belvárostól nem messze fekvő Kisörköjárás és a Fehér- és FeketeKörös között fekvő Mályvádi erdő lehetővé teszi a klasszikus városlátogatás élményének kibővítését a természetjárással. A Körösök közötti terület vadakban is gazdag, ott a vadásztatás is nagy múltra tekint vissza. A gyógyforrásra épített fürdő nyújtotta élményt jól kiegészítik a természetes vizek partján kialakított strandok Városerdőn és Szanazugban. A természetközeli élményt keresők jelentős méretű tábora számára ez mindenképp vonzó eleme a városlátogatásnak. A turizmus területén Gyula megfelelő piaci pozícióval rendelkezik ahhoz, hogy a város a következő években is meghatározó szereplője maradjon a turizmusnak regionális szinten. Ezt megalapozza a helyi lakosság pozitív turisztikai attitűdje, a keresleti oldal megelégedettsége és a vállalkozói kör elkötelezettsége. Az alappillérek (kultúra, egészség, mozgás) terén nem számolnak változással, mivel ezek mélyen gyökereznek Gyula hagyományaiban és a következő éveket meghatározó gazdasági programmal is összhangban lesznek. Ezek az alappillérek meghatározzák a turisztikai termékfejlesztés irányát is, melyek gyakorlati megvalósítása tükröződik a 18 projektben. Ezek szoros összefüggésben állnak a turisztikai környezet innovatív fejlesztésével és a humánerőforrás minőségével.

2.4 Csongrád

Csongrád a Tisza jobb partján, a Körös torkolata (Körös-torok) előtt helyezkedik el. Megközelíthető közúton Kiskunfélegyháza (Gátér) és Szentes felől a 451-es úton, valamint alsóbbrendű utakon Szeged (Felgyő), Csépa és Tiszaalpár felől. Vasúton haladva Kiskunfélegyháza és Szentes felől a 147-es számú vasútvonalon. Tiszai átkelőhely, közúti és vasúti híd köti össze Szentessel, valamint pontonhíddal Csépával. A Csongrádi Gyógyfürdő és Strand hét medencével rendelkezik, melyek közül kettő nyitott, három fedett és két időszakosan fedett. Vize

mozgásszervi és idegrendszeri betegeknek is ajánlott. (csongradikorostorok.hu, dátum nélk.)

A város környékén a síkvidéki fekvése ellenére számos természeti érték vonzza a kirándulókat. Ezek közül kétségtelenül a legnevezetesebb a Körös folyó torkolatával átellenben fekvő homokpad, a Körös-torok. A Tisza nyár közepi alacsony vízállása idején a homokpad szárazra kerül, a finom szemű folyami homokon évtizedek alatt a környék legnagyobb szabadstrandja alakult ki. A Körös-torokban évek óta nagy sikerrel rendezik meg a Körös-toroki Napok nevű strandfesztivált, amely a legnagyobb ilyen jellegű rendezvény a Dél-Alföldön. A strand környezetében összefüggő nyaraló- és szórakozónegyed jött létre. A Körös-Toroki Napok az elmúlt években a korábbi hagyományokat megtartva és tovább fejlesztve azokat az országban szinte egyedül álló módon ötvözte az ingyenes családi programokat és strand használatot a klasszikus fesztiválok minőségi, de megfizethető programjaival. A Körös-Toroki Napok az esti programokon túl évről-évre a régió legnagyobb szabású kulturális és családi programját is kínálja minden korosztály számára. Többek között ingyenes sport és gyermek programokat, vetélkedőkkel, vagy éppen helyi alkotók, hagyományőrzők és közösségek munkáit bemutatva. A Körös Toroki Napok immáron deklarált célja, egy generációkon, stílusokon és műfajokon átívelő összetársadalmi és szórakoztató esemény létrehozása, mely éppúgy megfelel a 25 éves hagyományoknak, mint az új idők kihívásainak. Ellentétben a hagyományos minőségi programokat kínáló fesztiváloktól, a Körös Toroki Napok Fesztivál egész területe ugyanis nincs körbe kerítve, így napközben a teljes területet (beleértve az ország legnagyobb homokos folyóparti strandját) használhatják a családok éppúgy, mint a fiatalok. Így az évek óta meglévő több tízezer látogatói létszám nem csupán megtartása, de növelése a cél, mellyel a Dél-Kelet Magyarországi régió egyik legnagyobb múltú és legrangosabb fesztiváljának országos hírnevét is igyekszik megtartani. Csongrád városa körül számos természeti látnivaló vonzza a természetjárást kedvelő turistákat. Csongrádot a Körös-torok mentén és a Tisza-hídon átvezető kerékpárút köti össze a szomszédos Szentessel, amely 2006-os megnyitása óta komoly idegenforgalmi attrakciót vált. A Tisza várossal átellenes partján lévő nagyréten tanösvények hálózatát alakították ki. plázs a nyári hónapok kedvelt társasági életének a helyszíne. Nem csoda, hiszen a 25-27 °C-os víz és a felforrósodó homok tengerpart illúzióját kelti. Délutánra megtelik a part fürdőző, napozó családokkal, a sekély vízben pancsoló kisgyermekkel,

standröplabdázó és focizó fiatalokkal. Itt minden megtalálható, ami a nyaraláshoz szükséges. Szálláshelyek széles kínálatából válogathatnak, mindazok, akik hosszabb időt kívánnak itt tölteni. Közülük számos megújult külsővel és szolgáltatással várja vendégeit. A büfékben gyorsételekkel csillapíthatják éhségüket, az éttermekben helyi specialitásokat kóstolhatnak. Változatos programokat szerveznek és a környéken egyaránt az aktív időtöltéstől a kulturális rendezvényeken át a kirándulási lehetőségekig. A Körös-torok minden évszakban várja látogatóit. Ősszel és tavasszal teljesen más arcát mutatja, mint nyáron. Gyönyörű fekvése, háborítatlan csöndje teljes testi és lelki felüdülést nyújt az akkor ide látogatóknak. Nyugodtan hódolhatnak ilyenkor a horgászok kedvenc időtöltésüknek. A sportokat kedvelők kipróbálhatják a vízi sportokat a Tiszán, vagy kerékpártúrákat a folyó mentén, a töltésen. A télnek is megvan a varázsa a Körös-torokban. Ilyenkor lehet túrázni az ártéri erdőkben, felfedezni állatvilágát, vagy egyszerűen csak gyönyörködni a téli természet szépségében. A Körös-torok évről-évre, hónapról-hónapra, napról-napra szolgál érdekességgel, újdonsággal. (ktncongrad.hu, 2022)

A Csongrádi Borvidéken a szőlőtermesztés 1000 éves múltja és a több generációs szőlészetek szinte kötelezik a mai kor szőlősgazdáit, hogy éltessek a szőlőtermesztés hagyományait. A csongrádi borok létjogosultságának helyi viszonylatban ékes bizonyítéka a 2017-ben a 20. alkalommal megrendezésre került Csongrádi Borfesztivál. Ez a rendezvény Csongrád belterületén a város leglátogatottabb és legszínvonalasabb eseménye.

Hasonló, a szőlőtermesztéshez kapcsolódó nagysikerű rendezvény a Bokrosi Hagyományörző Szüreti Multság, melyet féltett kincsként kezelnek a helyiek, és amely bizonyíthatóan százéves múltra tekint vissza Bokroson. Az első fényképes bizonyítékok szerint az 1920-as évekre nyúlik vissza a Bokrosi Szüreti Multságok hagyománya. A rendezvény egyre népszerűbb, így egyre többen vesznek részt rajta. Régen a szőlőben dolgozó emberek és a szőlősgazdák karöltve rendezték a szüreti bálakat, mára viszont az előkészületekben, mely közösségi összefogásból jön létre, közel száz segítő kéz vesz részt. Díszítik a rendezvénysátrat és a falut, fűzik a terményeket, melyekkel a csőszjáték díszletét alakítják ki. A rendezvényt a falu összes utcáján átvonuló lovas kocsis felvonulás is színesíti. A hagyományos csőszjátékot közel ötven beöltözött szerepjátékos élte az est folyamán, bevonva a játékba a rendezvény vendégeit. A játék a szőlő tolvajok és a csőszök évszázados harcát szimbolizálja. „A Csongrádi Borvidék a Bokrosi Hagyományörző Szüreti

Mulatság által került fel a Vármegyei Értéktárba 2014-ben. A Vármegyei Értéktár Bizottság megállapítja, hogy a benyújtott javaslat – a kapcsolódó, Magyar Értéktárban is helyet kapott a Csongrádi borvidékre vonatkozó kiegészítéssel. A csongrádi borászok között a több évtizedes szőlőtermesztési és borkészítési rutinnal és nagy tapasztalattal rendelkező gazdák mellett egyre több a fiatal feltörekvő boros gazda. Az új generáció lendületet hoz a Csongrádi Borok világába, egyre inkább felismerik a marketing szerepét a mai innovatív világban. A Csongrádi Borok íz világa a mai borfogyasztási igényekhez tökéletesen illeszkedik. Egyaránt megtalálhatóak a könnyed, üde száraz fehérborok az illatos muskotályos félédes fehérborok mellett, a gyümölcsös friss rozék és sillerek, valamint a karakteres, harmonikus vörösborok, melyek több mint egy évszázada öregbítik a csongrádi borok hírnevét. A Csongrádon és környékén készülő borokat évről-évre egyre nagyobb számban szerepelnek országos és nemzetközi versenyeken ahol sikert sikerre halmozva hoznak el. (Csongrádi Borvidék, dátum nélk.)

2.5 Szentes

Szentes város Magyarország dél-alföldi régiójában, azon belül Csongrád-Csanád vármegyében, a Tisza és a Hármas-Körös által közrefogva helyezkedik el a Kurca-folyó két oldalán, mely hosszában szeli át a települést. Szentes a vármegye harmadik legnépesebb városa, lakossága már nem éri el a 30 ezer főt. Bár Szentes Szeged és Hódmezővásárhely után népességi szempontból csak a harmadik a megyében, van azonban más, amiben Európa-szerte is az első. A Kurca (Körös-folyóból eredő kisebb folyó) és a Tisza vizein kívül tengernyi termálvíz fakad a városban, és összesen 32 kútja van. A Tisza és a Körös folyók természeti szépsége, gazdag növényzete és állatvilága is nagyban hozzájárul Szentes egyedülálló természeti adottságához. Szentes 1996-tól a nemzet sportvárosa címmel is büszkélkedhet. Szentes a kultúra terén is igen aktív, nyaranta szinte minden napra jut egy-egy kulturális rendezvény. (Labádi, 2004)

A gőzfürdő mögött épült a nyári ártézi uszoda, amely 1896-ban nyitotta meg kapuit. A fiatalok legkedveltebb tartózkodási helye volt, és az ma is. A strandon sokféleképpen lehet pihenni, aktívan és passzívan egyaránt. A nyugalmat kedvelők termálmedencéket, szaunát és pezsgőfürdőt, a sportolni vágyók sportmedencéket és csúszdákat vehetnek igénybe. A Széchenyi-ligeti strandfürdő sport- és élményszolgáltatásainak bővítése mellett a fürdő Kurca-menti folytatásában egy új

terület kerül bekapcsolásra az idegenforgalomba. A fürdővel szemben épült meg az Open Hotel Szentes, amely egy négy csillagos szálloda. A hotel 3 szinttel rendelkezik, melyen 24 szobát alakítottak ki. A gyönyörű, folyópartra néző panoráma és a terasz szintén minden szobához garantált. 2018-ban elnyerte Az év hotele - Alföld régióban második helyezését, ami egy igen rangos díj a szállodák körében.

A Kossuth tér Szentes város főtere, középületei megújulva egyre szebb formát öltve díszítik a várost. A Kossuth tériek a város legjellegzetesebb épületei. A Petőfi Sándor utca sarkán áll a szecessziós stílusú Petőfi Szálló. A Szecessziós Ház a volt Petőfi Szálló alsó szintjén lett kialakítva. A Kossuth Lajos utca felőli szárnyban egy kávézó, a Petőfi Café várja a vendégeket kávéval, üdítővel és a régi híres “Petőfi cukrászda” ízeivel. Az épület Petőfi utcai szárnyában egy 60 fő befogadó képességű terem alakítottak ki. A teret keleti oldalról az a hatemeletes lakóház zárja le, melynek első emeletén van a helyi képzőművészeti élet legjelentősebb színhelye, a Szentesi Galéria. A Friedrich Fényirda Ipartörténeti Emlékhely speciális fotógyűjteménye a tér sarkán található.

A város felnőttkönyvtára 1949-ben alakult meg körzeti könyvtárként. Könyvet nem kölcsönzött: olvasásnépszerűsítő rendezvényeket szervezett, és könyvelosztó hálózatként üzemelt. Ebből a sajátos könyvtártípusból fejlődött ki az a korszerű közművelődési könyvtár, mely az évek során Szentes egyik legrangosabb kulturális intézményévé vált. Több helyszín után a felnőtt részleg az egykori zsinagóga patinás épületében, míg a gyermekkönyvtár a volt Takarékpénztár helyén talált otthonra 1998-ban.

A Lecsófesztivál hétvégéjén ezrek lepik el a város utcáit, ahol a helyi lecsókészítés rejtelseibe nyerhetnek betekintést. A fesztivál a péntek esti közös szalonnasütéssel veszi kezdetét, de az igazi izgalmak szombaton várnak a látogatókra, amikor több száz asztalnál aszalt gyümölcsös, gombás, húsgombócos, tarhonyás, krumplis, tojasos, chilis, lencsés vagy éppen vörösboros lecsót kóstolhatnak. A szentesi gasztronómia jeles eseménye Magyarország legnagyobb lecsófesztiválja, a 10 legnagyobb tömeget megmozgató hazai gasztronómiai fesztivál egyike, melyre az ország több pontjából és külföldről is érkeznek lecsófőző – majd a végeredményre is oly kíváncsi – kóstolni vágyó vendégek. A Lecsófesztiválon egyidejűleg több mint 250 bográcsban fő a tradicionális magyar étel. (szentesilecsofesztival.hu, dátum nélkül.)

Az étkezési paprika magyarországi megjelenése a bolgárkertészek Szentes környéki, 1880-as évekbeli letelepedésétől számítható. Az 1895-ös nagy mezőgazdasági összeírás szerint az ország összes paprikatermésének 92,74%-a délkeleti országrészben, Szentes környékén összpontosult. A kertészek a mai Csongrád-Csanád vármegye területének humuszban gazdag, könnyen felmelegedő réti csernozjom és öntéstalajait vették bérbe és lehetőleg enyhe lejtésű területet választottak. Az étkezési paprika termelése sok-sok évtizede meghatározó tevékenység a dél-alföldi régióban, eredetvédett terméként „Szentesi paprika” néven 2014 tavasza óta kerül értékesítésre, amikor az Európai Bizottság oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) látott el. A szentesi paprikafajták a különleges minőségükkel, alakjukkal, színükkel és ízükkel váltak a tájtermesztési körzet, a földrajzi terület meghatározó zöldségművelésévé. A „Szentesi paprika” oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ) használatára a következő fajtatípusok és fajták jogosultak: fehér tölténivaló (TV) paprika, hegyes erős paprika, kápia paprika, paradicsomalakú paprika. A Szentesi paprika termesztése Derekegyháza, Fábiánsebestyén, Felgyő, Mindszent, Nagymágocs, Nagytőke, Szegvár és Szentes települések közigazgatási határain belül folyik. A „Szentesi paprika” legjelentősebb termelői a Délalföldi Kertészek Szövetkezetének tagjai. A szigorú élelmiszerbiztonsági-rendszerek alkalmazása és a naprakész nyomonkövethetőség garantálni tudja, hogy a fogyasztó a termék megvásárlásával egy ellenőrzött és biztonságos termékhez jut. A „Szentesi paprika” termelése során figyelembe veszik a fenntartható fejlődést, így járulva hozzá a környezeti és természeti erőforrások megőrzéséhez a jövő generációi számára. Az integrált biológiai növényvédelemmel történő termesztés is ezt támogatja, hiszen a vegyszeres kezeléssel szemben nem terheli a környezetet. A korszerű technológiák, a modern infrastruktúra, az innovatív megoldások teszik lehetővé, hogy a szentesi tájkörzet jellegzetes paprikatermesztő kultúrája fennmaradjon a következő generációk számára is. (Hungarikum Bizottság, 2020.)

A DélKerTÉSZ 2002-es megalakulása óta fogja össze a szentesi és Szentes környéki termelőket, családi gazdaságokat és társvállalkozókat. Több, mint 500 fős közösségünk alapelve a lokalizáció, mert fontos számunkra környezetünk védelme és mindig a legmagasabb minőségre törekszünk. Szentes a paprika hazája, ezért talán nem meglepő, hogy termékeink nagy részét paprikafélék alkotják (étkezési fehér paprika, kápia paprika, hegyes erős paprika.) A paprikafélék mellett paradicsommal, kígyóuborkával, fejes káposztával és kínai kellel is foglalkoznak. Legnagyobb

„vagánya” a Szentesi Paprika, ami 2014 óta oltalom alatt álló földrajzi árujelzéssel ellátott márka. (Délalföldi Kertészek Szövetsége, 2022)

A török fürdőkre emlékeztető Gyógyfürdő 1962-ben épült Dávid Károly tervei alapján. Területén hat fürdőmedence található. Öt fedett medence lelhető fel, ahol az udvari medence télen légsátorral fedett. Az intézményben szaunát is lehet találni. Szentes vidéke Magyarország legnagyobb, Európa legsűrűbb geotermikus mezője, a város területén összesen 32 termálkút üzemel. Szentes egyetlen gyógyvizzé minősített hévízkútja, a Szentesi Dr. Bugyi István Kórház biztosítja a termál- ill. gyógyvizet. Ez a kút a város első, 1957-ben fúrt kútja, 1735 méter mély, vízének hőfoka 78°C. A víz alkáli hidrogén-karbonátos, fluoridos meleg víz, ízületi, mozgásszervi és krónikus nőgyógyászati betegségek kezelésére alkalmas. Különböző vízi és elektroterápiás kezelések mellett egy 15 ágyas nappali kórház is működik a gyógyfürdőben. Nyitott udvari gyógymedencéje télen fedett, a belső török kupola alatt pedig öt különböző hőmérsékletű medence működik. A kupola nagymedencéjének vízhőfoka 35°C, négy kismedencéje más-más hőmérsékletű. Az épületben akadálymentesítés van. A 23°C és 40-42°C medencék hideg-meleg váltófürdőre adnak lehetőséget. A télen sátorral fedett udvari medence is várja a gyógyulni és pihenni vágyókat. Hőfoka 30-33°C. A 14 év alatti gyermekek csak az udvari és a hideg vizes medencét vehetik igénybe. (termalfurdok.com, dátum nélk.)

Szentes és térsége igazi horgásziparadicsom. A Tisza, Körös, Kőrógy, Veker és Kurca egyedülálló halállománya várja a horgászat szerelmeseit. Emellett számos halastó is működik Szentesen, valamint a kistérségben pl: Szegváron, Eperjesen és Derekegyházon. A folyóvizek kedvelt horgászterületek, melyek szentesi szakaszán a Gerecz Elemér Sporthorgász Egyesület kíséri figyelemmel a halállományt. A Tisza és a Körös folyókon, mint legnagyobb vízterületeken kívül az egyesület kezelése alatt áll a Gerecz-tó, Pankotai, illetve Zsoldos-tó, a Veker-ér, Kommun-csatorna, valamint a Kurca-csatorna a maga 70 hektárjával. A leggyakoribb halfajták a ponty, süllő, harcsa, csuka, amur, kárász, keszeg. A helyszínek a megjelölt horgászati időszakban érvényes területi engedély vagy napi jegy birtokában látogathatók, de van, ahol előzetes bejelentkezés szükséges. (antalto.hu, dátum nélk.)

3 Dél-alföldi turisztikai régióban előforduló turisztikai termékek

3.1 Egészségturizmus, a termál- s gyógyfürdőkre alapozva

A régió 42 minősített gyógyvízzel, 13 gyógyfürdővel 1 gyógyiszappal (Makó) rendelkezik. A 9 régió közül a 3. legjobb pozícióval rendelkezik a gyógyvizekre épülő egészségturizmus tekintetében. Az első Széchenyi terv keretében 2000-2004 között 13 fürdőt újítottak fel. A gyógyturizmus zászlóshajója minden kétséget kizáróan a Gyulai Várfürdő, ahol 2013 decemberében adták át az új élményfürdőt, vagyis az Aquapalotát. (varfurdo.hu, 2022) Jelenleg Szegeden található a régió legkomolyabb csúszdaparkja, a Napfényfürdő Aquapolis élményfürdőjében. A fürdők közül kiemelkedő még a Kecskeméti, a Gyopárosfürdői, Mórahalmi multifunkcionális fürdők és a Makói Hagymatikum. Az ország 32 minősített gyógyhelye közül 6 a régióban található. (termalfurdo.hu, 2022) Csongrád-Csanád vármegye rendkívül gazdag termálvíz-készlettel rendelkezik. Ezeknek jelentősebb része minősített gyógyvíz, amely elsősorban reumatikus és mozgásszervi megbetegedések kezelésére alkalmas. Szegeden, Csongrádon, Szentesen, Hódmezővásárhelyen, Mindszenten, Makón, Ásotthalmon, Mórahalmon fürdőt is telepítettek a forrásokra. A makói iszapot 1961-ben gyógyiszappá minősítették. Csongrád megyében két fürdő is megkapta a szakma eddigi legmagasabb elismerését, a négycsillagos minősítést, amely igen nagy büszkeség a szegediek és mórahalmiak számára, hiszen az országban jelenleg csak hat négycsillagos fürdő van. Turisztikai szempontból meghatározó a vármegye periferiális helyzete az országban, valamint sajátos településhálózata, magas a városok és tanyák száma. Csongrád-Csanád vármegye területe az Alföld legmélyebb részét foglalja el. Felhalmozott föld alatti vízkészletéből szinte az egész vármegye területén 60 °C-nál melegebb víz nyerhető. A termálvíz kiváló minősége és változatos ásványi összetétele miatt gyógyvíznek alkalmas, ezért jelentős vonzástényezőt jelent a gyógyüdülés és az idegenforgalom számára. A vármegye azon alföldi területek sorába tartozik, ahol a napi, illetve az évi hőmérsékleti értékek pozitív és negatív irányban is a legnagyobb kilengést mutatják. A napsütéses órák száma itt a legmagasabb, Szeged neve is ezért kapta a „Napfény városa” címet. Az évi középhőmérséklet 11 °C fölötti. A nyári terhelő klíma ellenére az éghajlati adottságok potenciálisan az év teljes részében lehetőséget biztosítanak a szabadidő turizmus, a téli időszakban a gyógyüdülés számára. Bács-Kiskun vármegye legnagyobb gyógyüdülő központja a gyógyvízzel rendelkező kiskunmajsai fürdő. További fürdők a megyében: Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Dávod,

Lakitelek, Tiszakécske. Békés vármegye is igen gazdag felszíni vizekben. A Fekete- és a Fehér-Körös, a Sebes-Körös – és ezek összefolyása után a Hármaskörös – ártere, holtágai kiemelkedő jelentőségűek. A védett értékek bemutatására a Körös-Maros Nemzeti Park két látogatóközpontot létesített. Az egyik a tüzokrezervátumról nevezetes Dévaványa, a másik a Körös-völgyi Látogatóközpont Szarvason. (Deli-Gray & Árva, 2016)

3.2 Kulturális és örökségturizmus

Az ismert történelmi okok miatt a régió középkori építészeti emlékekben meglehetősen szegény, mint ahogy településszerkezetük is egyedi. A városok belső városias magja általában kicsi és az épületeik elsősorban a 19-20. századból származnak. Középkori emlékek közül a Szegedi Alsóvárosi templom, Kiszombori rotunda, Óföldséki erődtemplom és a Gyulai vár emelhető ki. A régióban sok szép kastély is található, többek között Szabadkígyóson, Gyulán és Lökösházán. Várromok alig, de kastélyok annál inkább fellelhetők ebben a régióban. Jelentős a szecesszió jelenléte a térség építészetében, mint a Cifra Palota, Reök-Palota, Kiskunfélegyházi, Kecskeméti városházák. Megtekintésre érdemes belvárossal rendelkezik Kecskemét, Kalocsa, Baja, Szeged és Gyula. Jelentősek még a mezőgazdasághoz kapcsolódó műemlékek is. Itt van hazánk első Nemzeti Történeti Emlékparkja, melyet Ópusztaszeren találunk meg. A régió három legnagyobb kulturális attrakciója a Szegedi Szabadtéri Játékok, a kecskeméti Hírös Hét Fesztivál és a Gyulai Várszínház.

3.3 Ökoturizmus, Nemzeti Parkok kínálata

A régió idegenforgalmi szakemberei különös hangsúlyt fektettek a természeti értékein alapuló ökoturizmus fejlesztésére. Három nemzeti park védi és mutatja be a régió természeti értékeit. A Kiskunsági Nemzeti Park a homoksíkság homokformáit, köztük az egyedülálló fülöpházi futóhomokot, szikes tavakat, mint a Kolon-tó és a Duna egykori holtágainak világát védi. A Körös-Maros Nemzeti Park elsősorban Békés megyében illetékes, a Sárretek egykori vizes rétjeit, pusztáit, erdeit, valamint a Kígyósi szikes és Csanádi löszpuszták maradványait védi. Mindkét nemzeti parkban kiemelkedik azon élőhelyek, (tavak, mocsarak, lápok, rétek) melyek a madárvilágnak

adnak védelmet és élelmet. Tavasszal, ősszel vándormadarak tízezreit fogadják az ornitológusok örömére. Európai jelentőségű a Dévaványai Tűzokrezervátum.

3.4 Rendezvény- fesztivál- és konferenciaturizmus

A régióban három kiemelkedő központja alakult ki a hivatásturizmusnak. Az első Kecskemét városa, amely könnyű megközelíthetősége és a közepes rendezvények fogadásra képes infrastruktúrája miatt vonzza az ilyen eseménytípusokat. A Mercedes-Benz gyár működése óta a hivatásturizmus is további lendületet adott. Szegeden a Szegedi Tudományegyetemen, Biológia kutató, az ELI könyvtáráépületben egy kétszer 200 fős egybenyitható előadóterem, egy 200 fős előadó, valamint egy 700 fő befogadására alkalmas nagyelőadó szolgál a konferenciák, színházi előadások és hangversenyek színhelyéül. A Békéscsabán átadott akár 1200 főt is befogadni képes Csaba Gyöngye Kulturális Központ az ország egyik legnagyobb előadóterme. A létesítményre adja magát a konferenciaturizmus számára, amihez megfelelő úthálózat már folyamatban van, viszont nincs elég szállókapacitás. Logikus lépés Gyula városának bevonása, hisz ott van elegendő szálláshely, illetve turisztikai attrakció. A két település közötti távolság elenyésző.

3.5 Aktív turizmus

A régió adottságai a klasszikus természetjárásnak gyalogtúrázásnak kevésbé kedvezőek. Összefüggő gyalogtúra hálózat kiépítésének nem sok értelme van, mert ritkán követnék egymást a látnivalók és sok lenne az egyhangú monoton szakasz. A gyalogtúrázás, a séta a tanösvényekre korlátozódik. Viszont igazán jó lehetőségei a kerékpáros turizmusnak ebben a térségben. A terepviszonyok kényelmes családi útvonalak kialakítását teszik lehetővé. A kerékpár nagyobb sebessége révén a távolabb lévő attrakciók is felkereshetőek, útvonalra fűzhetővé válhatnak. A folyók gátjai az év jelentős részében kiváló forgalommentes kerékpárútként szolgálnak. A régió, különösen Békés vármegye rendelkezik a legtöbb kiépített kerékpárúttal az országban. A kerékpárturizmust kiegészítő infrastrukturális elemeinek kialakítása, valamint a megfelelő marketing még nem teljesen alakult ki. Kiválóak az adottságok a vízi turizmusra is, de erről már korábban is esett szó. A megfelelő turisztikai infrastruktúra itt is kiépítendő feladat. A horgászok is megtalálhatják a számításaikat

a régióban, mind az élővizekben, mind az egyre szaporodó horgásztavakban jó fogásra lelhetnek. Dél-alföldi régióban több mint 30 minősített lovas turisztikai központ – köztük olyan emblemikus helyek, mint Bugacpuszta vagy Mezőkövesd. Az említett turisztikai tevékenységeknek meg kell találniuk a kapcsolatot a és az összhangot az ökoturisztikai kínálatokkal és közös csomagban kell piacra vinni őket. Az aktív- és ökoturizmus fontos másodlagos program lehet az egészségturizmus keretében az oda látogató vendégeknek egyaránt.

3.6 Bor- és gasztroturizmus

A régió rendezvényei között kiemelkedőek a gasztronómiai fesztiválok, amelyek egyre több vendéget vonzanak. A térség gasztronómiai fesztiválja közül is kiemelkedik az európai hírű Csabai Kolbászfesztivál, a Bajai Halászléfőző Népünnepély és a Szegedi Halfesztivál. Emellett még van számos rendezvény, mint a gyulai Kisüsti és Pálinkafesztivál és Böllér Napok, a Gyomaendrődi Sajt- és Túrősfesztivál, az Orosházi Európai Kenyérünnep, a Medgyesegyházi Dinnyefesztivál, valamint a Szarvasi Szilvanapok. Makón a hagymához, míg Kalocsa és Szeged környékén az ott termelt nemesített fűszerpaprikához fűződnek a nyárutón nevezetes rendezvények. Három borvidék a kunsági, a hajós-bajai és a csongrádi esik a térségbe. Az alföldi borok rossz hírét, az innen kikerülő, egyre jobb fajták próbálják elűzni; Kunsági Kadarka, Hajósi Kaberné és még lehetne sorolni. A Dél-Alföldön honos több gasztronómiai hungarikum, mint a Békési szilvapálinka, Csabai kolbász, Gyulai kolbász, Halászlé, Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény, Kecskeméti barackpálinka, Szegedi fűszerpaprika-őrlemény, Szentesi paprika, Makói vöröshagyma, Pick szegedi téliszalámi.

3.7 Vadászturizmus

A vadászatnak nagy hagyománya van a régióban. Nagyvadakban a Gemenci-erdő világhírű Gímszarvas-, valamint a Mályvádi-erdő Dámszarvas állománya a legjelentősebb. Komoly vaddisznó és őz populáció él még az Alföldön, emellett gazdag még az apróvadakban is, mint a fácán. Vadásztatással elsősorban a vadásztársaságok és az erdészek foglalkoznak, jelentős külföldi vendégkörrel.

3.8 Falusi turizmus

A régió településszerkezete és a falvak épületállománya messze nem nyújtja már az autentikus paraszti életképet. Bár a csend és a nyugalom, a levegő tisztasága ennek ellenére jelen van. Nagyobb sikerre inkább a tanyákban kialakított falusi vendégházak számíthatnak. Ez a turizmusforma nem működhet másképpen, csak ha szimbiózisban van az öko, aktív, örökség, és gasztroturizmus elemeivel.

3.9 SWOT elemzés a Dél-Alföld Turisztikai Régió kínálatát tekintve

„A SWOT elemzés részletesebben fejt ki, hogy a versenytársak miben jobbak és ezt, hogyan érték el. Itt az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és a veszélyeket vizsgáljuk. Egyegy mezőben 3-6 tényező kerül felsorolásra. Az erősségek és lehetőségek halmazából alakítjuk ki a lehetséges stratégiát és jövőképet. A veszélyekre veszélykezelési terv kidolgozása szükséges. Az itt feltárt tényezők segítik az előbb említett rangsorolást objektíven elvégezni.” (Philip & Kevin Lane, 2016)

Erősségek	Gyengeségek
• Minősített gyógyvízre épülő fürdőkínálat • Színes programkínálat • Nyugodt környezet • Ismert emberekre épülő imázs (Erkel, Munkácsy, stb.) • Rendezett, tiszta közterek, parkok • M44 út felújításának köszönhetően javuló megközelítési lehetőségek, további utak folyamatos javítása	• Nagy távolság a fővárostól • A gyógyászati kínálatban a fiatalabb korosztály számára is vonzó medical wellness-kínálat hiánya • Minőségi közepkategóriás szállodák hiánya • az okosváros nyújtotta lehetőségek kihasználatlanok turisztikai szempontból • Vasútvonalak minőségének elmaradottsága (megnövekedett menetidő)
Lehetőségek	Veszélyek
• Fürdők fejlesztése • Folyóvízi/tavi szabadstrandok fejlesztése, modernizálása	• A térség és a tágabb környezet erőteljesebb fejlesztése és proaktívabb

• Turisztikai adatgyűjtés rendszeressé tétele, • A helyi szintű TDM-szervezet működési hátterének hosszútávú biztosítását megoldó szabályozás kialakítása, • A turisztikai fejlesztések koordinációját végző kompetens és felelős szint biztosítása	marketingtevékenysége miatt a beutazás csökkenése • A nagyprojektek megvalósításának elhúzódása a forráshiány miatt • A helyi és térségi szereplők közötti érdekellentétek megoldása helyett az együttműködés kiüresedése
---	---

1. ábra SWOT elemzés a Dél-Alföld Turisztikai Régió kínálatát tekintve (Forrás: Saját szerkesztés)

3.10 A régió turisztikai fejlesztéseire irányuló programok

3.10.1 Gyula város desztinációfejlesztési stratégiája

2020. március 11-én hívta fel a WHO hivatalosan is a világ figyelmét a koronavírus okozta világjárványra, és ajánlott komoly és határozott intézkedéseket a világ kormányainak. Másnap Magyarországon is vészhelyzetet hirdetett a kormány a járvány miatt. Az intézkedések következtében néhány nap alatt állt le a nemzetközi és belföldi turizmus. A korábban soha nem látott együttműködésnek köszönhetően rekordgyorsasággal került a gyártósorra a vírus ellen kikísérletezett vakcina, mely a szakma számára is elhozta az újraindulás reményét. A nevezetes gyógyhely, Gyula turisztikai infra- és szuprastruktúrája, a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően biztos alapokat jelent egy széles kínálati palettához. A kiemelt vonzerők között a gyulai vár, a Gyulai Várfürdő és az Almásy-kastély Látogatóközpont szerepel, mellettük a Százéves Cukrászda jelenti még azt a pontot, ahová szinte minden látogató ellátogat. Ezek egyben a város turisztikai arculatának és márkájának legfontosabb alkotóelemei, melyek a mindenkori desztinációs marketing középpontjában állnak. A Gyulai Várfürdő a település kiemelt attrakciója, mely kínálatára épült ki az elmúlt évtizedekben a későbbiekben bemutatásra kerülő turisztikai szuprastruktúra. Az intézmény négy külön területre tagolódik: a *gyógyfürdőre* és az azokhoz kapcsolódó *gyógyászati kezelésekre*, a szezonálisan működő *strandra*, a családi élményfürdőként ismert *AquaPalotára* és az elsősorban helyi igényeket kielégítő *uszodára*. Az egyes részlegek eltérő bevétele van,

összességében a 96%-ban önkormányzati tulajdonban lévő fürdő 2020-ig nyereségesen üzemelt. Az árbevételeket vizsgálva is jól látható az általános trend a gyógykezelések iránti kereslet csökkenése tekintetében, mely az éves árbevétel 18 mintegy 10%-át tette ki 2019-ben. A gyógyszer szolgáltatásokkal kapcsolatban ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a csökkenés egyik oka lehet a Hőforrás Hotel ezirányú fejlesztése, mivel a vendégkörét házon belül tudta tartani. Ettől függetlenül ez a szálloda sem tartozik a gyógyszállók körébe, ahogy Gyulán egyetlen szálloda sem. 2019-et megelőző öt évben a kezdeti 591 ezres látogatószám 2019-re 612 ezerre nőtt, igaz 2018 kiugró eredményt hozott a fürdő látogatottságban is, ahogy a többi attrakciónál is hasonlót lehetett látni, és a szálláshelyek vendégforgalmi adatainál. A korábbi dessztinációfejlesztési stratégia időtartama alatt energetikai korszerűsítés történt, a legutolsó (2,5 milliárd forintból megvalósuló) fürdőfejlesztés 2012–2013 folyamán történt. A Gyulai Várfürdő Kft. a Kisfaludy 2030 Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. által biztosított ET-2020-02-099 azonosítószámú, „Gyulai Várfürdő szolgáltatás- és kapacitásbővítése” című projekt keretében 2.883.677.788 Ft összegben vissza nem térítendő támogatásban részesült. A megvalósuló projekt kivitelezési szakasza várhatóan 2023 november 30-án fejeződik be, és kisebb mértékben a családbarát fürdő irányába történő fejlesztéseket, nagyobb mértékben pedig a gyógyvízre épülő kínálat fejlesztését, valamint a kiszolgáló infrastruktúra minőségének és kapacitásának bővítését tartalmazza. A jelenlegi tervekben szereplő és várhatóan megkezdődő fürdőfejlesztés nyomán olyan beruházásokra kerül sor, melynek eredményeképpen a Lovarda és a Kupolás Wellness közötti épület elbontását követően egy fedett, de kiúszó-beúszó rendszerű, termálvizes medence komplexum („Termál Palota”) jön létre, mely a jelenlegi kapacitásokat jelentősen növeli. Projektelem a mostani főépület átalakítása is, továbbá a gyermekes családoknak, mint a Várfürdő egyik fő célpiacának igényei alapján egy szabadtéri élmény-komplexum megépítése, melyben vízi játszótér (spraypark), gyermekpancsoló, kombinált vízi játszótorony (csúszdaparkkal, vizes élményelemekkel) illetve játszótér is helyet kap. Az összesen 3,2 milliárdos beruházás előreláthatólag 2023-ra fejeződik be. 19 A korábbi stratégia szigeterőd-projekt részeként nevesített látványfürdő, mely a Várfürdő és a szigeterőd területét kapcsolta volna össze, lekerült a napirendről. (Gyula TDM, 2021)

4 Saját vizsgálat

Ebben a fejezetben a kutatás módszertanának és körülményeinek ismertetése után 2022. október 22 – 2022. október 25. között lefolytatott kérdőíves megkérdezés eredményeit szemléltetem. A kérdőívemben a Dél-Alföldre irányuló utazási szokásokra tettem fel kérdéseket. A szakirodalom feldolgozását követően megfogalmazott hipotéziseim igazolására törekedtem.

4.1 Hipotézisek

H1: Elsősorban a régióban élők utaznak erre a térségre

H2: Az idelátogatók elsődleges motivációja a gyógy- és kozmetikai kezelések

4.2 Kutatás módszerek és a minta bemutatása

Kutatási módszerként a mennyiségi, vagyis a kvantitatív kutatási módszert választottam. Ezen belül is a kérdőíves kutatást folytattam nem valószínűségi mintavétellel, mivel a mai online világban ezzel a módszerrel rövid időn belül nagy információmennyiséghez lehet jutni, könnyen levonhatunk belőle következtetéseket, valamint gyorsabban feldolgozható. Ezzel szemben, a hátránya, hogy ez módszer kizárólag a megszerkesztett kérdésekre válaszol, bonyolultabb összefüggések feltárását csak korlátozottan teszi lehetővé. A kérdőívem (1. melléklet) összesen 19 db kérdést tartalmazott, melyek Dél-Alföld utazási szokásaira irányultak.

4.3 Eredmények

A kérdőívet összesen 101-en töltötték ki. Nemek szerinti eloszlásában a női válaszadók aránya jóval nagyobb (87,1%), mint a férfiaké (12,9%).

Az első négy kérdés a válaszadók demográfiai jellemzőit – nemét, életkorát, lakhelyét és iskolai végzettségét – vizsgálta. Az megfigyelhető volt, hogy a kérdőívet minden korosztályból kitöltötték, legfőbbképpen 40-50 éves korosztály volt túlnyomó részben. A válaszadók többsége Csongrád-Csanád vármegyében él. Ennek az az oka, hogy én is szintén itt élek, ennek okán az ismerőseim többsége is, ami 79,8%-a a válaszadóknak. Életkor alapján a kitöltők aránya jól megosztottnak tekinthető, a válaszadók átlagéletkora 42,4 év volt.

Az iskolai végzettség tekintetében a válaszadók 70%-a (71 fő) rendelkezik felsőfokú, 16%-a középiskolai, 13%-a szakközépiskolai és 1%-a általános iskolai végzettséggel.

[illegible]

35

Ezután megkérdeztem milyen szempontok alapján választották ki a térséget. A válaszadók többsége a felsorolt kritériumokkal egyet értettek, számottevően azt lehetett megfigyelni, aki távolabb lakik ettől a régiótól, az annál inkább nem értett egyet a kérdéssel.

	Egyáltalán nem értek egyet	Többnyire egyet értek	Közepesen értek egyet	Egyetértek	Teljes mértékben egyet értek
<i>Térség közelsége</i>	10	4	12	29	33
<i>Ár-érték arány</i>	5	8	12	42	20
<i>Látnivalók</i>	4	5	11	40	29
<i>Gasztronómia</i>	5	9	24	33	15
<i>Programok</i>	5	6	16	33	29

3. ábra Szempontok kiválasztása a régió érzézésébe (Forrás: saját kutatás alapján készült szerkesztés)

A legtöbb válaszadó maguk szervezik meg az utait, ez 93,7%, vagyis 91 főt takar, a fennmaradó 10 fő utazási irodán keresztül vagy cég által ment el az adott desztinációba. A válaszadók 65%-a Hétvégi/ pár napos /rövid kirándulás-t tervez ide míg 16,8% huzamosabb ideig nyaral itt.

Szolgáltatói magatartás értékelése	1	2	3	4	5
<i>Vendégszeretet</i>	-	-	10	27	58
<i>Figyelmesség</i>	-	2	10	33	49
<i>Precizitás</i>	-	2	15	35	40

4. ábra Szolgáltatói magatartás értékelése (Forrás: saját kutatás alapján készült szerkesztés)

Az utolsó kérdésben a turisztikai régió kínálat minőségére kérdeztem rá. A felmérés alapján a válaszadók többnyire pozitív választ adtak az 1-5-ig tartó likert skálán, ahol az egyes volt a legrosszabb, és az ötös volt a legjobb értékelés. Megkérdeztem milyennek ítélik a szálláshelyek minőségét, a programkínálatot, az ár-érték arányt, az étkezési lehetőségeket és a ételek minőségét. A legtöbb értékelés minden szemponthoz kétségtől a négyeshez érkezett, de az ötös sem maradt le teljesen.

Kínálat	1	2	3	4	5
<i>Szálláshelyek minősége</i>	-	2	8	47	31
<i>Programkínálat</i>	-	3	15	45	28
<i>Ár-érték arány</i>	-	3	17	44	28
<i>Étkezési lehetőségek</i>	-	2	10	41	39
<i>Ételek minősége</i>	-	2	14	37	40

5. ábra Dél-Alföld Turisztikai Régió kínálatának értékelése (forrás: Saját kutatás alapján készült szerkesztés)

5 Következtetések, javaslatok

A kérdőív kitöltésében aktívabban vettek részt a női kitöltők, mint a férfiak, és a válaszadók közül mindenki utazik, csak van aki ritkábban – ők vannak kevesebben – és vannak, akik gyakran, szóval ha az emberek tehetik, akkor legalább egy évben egyszer elmegy utazni belföldön. Viszont a fizetési hajlandóság többnyire nem haladja meg a fél milliót, a mai helyzethez viszonyítva ez érthető is, mivel az emberek most elsősorban csak egynapos utazást szerveznek, ebből kifolyólag többségben van a százezer alatti költési hajlandóság. Mivel a kitöltők többsége Csongrád-Csanád vármegyei, így túlnyomórészen egyetértettek a térség közelségével, hiszen a helyieknek könnyebb megközelíteni az egyes desztinációkat, míg azok akik más vármegyékből töltötték ki, nekik más sokkal nehezebb a megközelíthetőség. Amit az ár- érték arányt illeti, a fővároshoz képest sokkal megfizethetőbb árak vannak és más régiókhoz képest is olcsóbb a kínálat. Ha a látnivalókat nézzük, a régió bővelkedik természeti értékekkel, kulturális örökségekkel, ami egynapos utazások során igen kedvelt programlehetőség. A válaszadók többsége városnézésre, strandolásra, rendezvényeken és programokon való részvétel miatt látogatnak el a dél-alföldi régióba, mivel gazdag a fürdőkben (gyógyfürdőkben is) és számos program várja a turistákat szinte minden nagyobb településen, akár minden hétvégére juthat egy program. A megkérdezettek a vendégszeretetről pozitívan nyilatkoztak, amit széles körben is lehet olvasni számos portálon, és én magam is ezt tapasztalom, amikor ellátogatok egy adott desztinációba ebben a régióban.

A fővárostól igen távol esik és a megközelítése sem teljesen kiforrott, ugyanis a vasúti hálózat az ország keleti részén igen elmaradott, ebből kifolyólag megnövekedik a menetidő is, értem ezalatt a Nyugati-pályaudvarból induló Szeged felé tartó szakaszt, és Csongrád-Csanád vármegyében található vasúthálózatot. Ha tudnák fejleszteni, akkor szerintem több turista érkezne a dél-alföldi régióba.

6 Összefoglalás

Szakdolgozatom témájának a Dél-Alföld Turisztikai Régió vizsgálatát választottam. Tiszta képet kaptam arról, hogy mennyire is fontos e régiónak kulturális örökségének megőrzése, hiszen számos ember leginkább a fesztiválok és egyéb programok miatt látogat el. Még szeretnék szót ejteni a termálvíz adta lehetőségekről. A Gyulai Várfürdő nemcsak regionálisan, de országosan is az élen jár, hiszen az ország minden tájáról érkeznek oda gyógyulni kívánó emberek, leginkább a szenior korosztályból. Viszont a gyógykezelések még nem olyan elterjedtek a fiatalabb korosztály körében, és szerintem ezt kellene erősíteniük marketing kampányokban. A termálvizet még fel lehet használni a fóliasátrakban vagy üvegházakban történő növénytermesztésre is. Én és a családom is ezzel foglalkozunk nap mint nap, ezért van rálátásom, hogy igenis sokkal finomabb lesz a zöldség, hiszen a termálvíz segítségével akár télen is megfelelő hőfokon lehet tartani a sátrakat és így télen is lesz hazai termésű zöldség. A gasztro kultúrához elengedhetetlen a paprika és paradicsom termesztése, hiszen sok magyar ételünkhöz ezek az alapanyagok szükségesek, enélkül nem jöhetett volna a szegedi Nemzetközi Tiszai Halfesztivál és a Szentesi Lecsőfesztivál.

A régió utazási szokásaival kapcsolatos kutatást végeztem internetes kérdőívek és azok kiértékelésének segítségével. Képet kaphattam a kérdőív kitöltésében résztvevő reprezentatív lakosság utazási szokásairól, az utazók életkor és nembeli eloszlásáról, az utazásszervezésükről, az első benyomásukról, valamint az elégedettségükről.

A szakirodalmi feldolgozást követően megfogalmazott két hipotézisem közül csak az egyik igazolódott be. Az első hipotézis: elsősorban a régióban élők utaznak erre a térségre. A megkérdezettek többsége igennel válaszolt, hogy már járt itt, mivel a válaszadók többnyire Csongrád-Csanád vármegyéből származik, így ez az állítás igazoltnak vehető. A második hipotézis: az idelátogatók elsődleges motivációja a gyógy- és kozmetikai kezelések. A válaszadók közül csak öten válaszoltak igennel erre a kérdésre, így ez az állítás nem igazolható.

7 Ábrajegyzék

1. ábra A válaszokból készült szófelhő (Forrás: Saját kutatás alapján készült szerkesztés).....	35
2. ábra Szempontok kiválasztása a régió érkezésébe (Forrás: saját kutatás alapján készült szerkesztés).....	36
3. ábra Szolgáltatói magatartás értékelése (Forrás: saját kutatás alapján készült szerkesztés).....	36
4. ábra Dél-Alföld Turisztikai Régió kínálatának értékelése (forrás: Saját kutatás alapján készült szerkesztés).....	37

8 Irodalomjegyzék

- antalto.hu. (dátum nélk.). *Antaltavi fogadó és horgászapardicsom*. Letöltés dátuma: 2023..
05. 01., forrás: Antaltavi fogadó és horgászapardicsom.
- Baja Info. (2020). *Baja Info*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 21., forrás: Baja Info: <https://bajainfo.hu/bajai-halfozo-fesztival/>
- Békéscsaba városa. (dátum nélk.). *bekescsaba.hu*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://bekescsaba.hu/gazdasag>
- Csabagyöngye Kulturális Központ. (2022). *Csabagyöngye*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://csabagyongye.com/tortenetunk/>
- Csongrádi Borvidék. (dátum nélk.). *Csongrádi Borvidék*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 30., forrás: Csongrádi Borvidék: <https://csongradiborvidek.hu/>
- csongradikorostorok.hu. (dátum nélk.). *Csongrádi körös-torok*. Letöltés dátuma: 2023.. 04. 28., forrás: Csongrádi körös-torok: <https://csongradikorostorok.hu>
- Délalföldi Kertészek Szövetkezete. (2022). *delkertes.hu*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 28., forrás: delkertes.hu: <https://delkertes.hu/>
- Deli-Gray, Z., & Árva , L. (2016). A Dél-Alföld régió egészségturizmusának lehetőségei. In *Turizmusmarketing esettanulmányok*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.. 05. 02., forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/dj60tm_65_p6/#dj60tm_65_p6
- ENSZ turisztikai világszervezete. (2022). <https://www.unwto.org/>. Letöltés dátuma: 2022. 10. 25., forrás: UNWTO: <https://www.unwto.org/>
- ezerevparkja.hu. (dátum nélk.). *Ezer Év Parkja*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: Ezerevparkja.

- Gyula TDM. (2021). *Gyula Város Desztinációfejlesztési Stratégiája*. Gyula: HONifo Üzletviteli Tanácsadó Kft. Letöltés dátuma: 2023. 04. 29., forrás: http://www.gyula.hu/download.fcgi/12627_0_1_DFS_Gyula_2021_2025_final.pdf
- Gyula Város. (2022). *Gyulaváros*. Letöltés dátuma: 2022.. 10. 05., forrás: <https://www.gyulavaros.hu/fesztivalok-rendezvenyek>
- hagymatikum.hu. (dátum nélk.). *Makói Hagymatikum*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: hagymatikum: <https://hagymatikum.hu/>
- Hungarikum Bizottság. (2013). *Hungarikum*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: Hungarikum.
- Hungarikum Bizottság. (2020.). *Hungarikumok Gyűjteménye - Magyar Értéktár*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 28., forrás: [hungarikum.hu: http://www.hungarikum.hu/hu/szentesi-paprika](http://www.hungarikum.hu/hu/szentesi-paprika)
- kalocsaipaprika.com. (dátum nélk.). *Kalocsai Paprika*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 25., forrás: Kalocsai Paprika: <https://www.kalocsaipaprika.com>
- Kecskemét Tourinform. (dátum nélk.). *Kecskemét Tourinform*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://tourinformkecskemett.hu/kecskemett/kecskemett-varosa/>
- ktncsongrad.hu. (2022). *KTN Csongrád*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 28., forrás: KTN Csongrád: <https://www.ktncsongrad.hu/rolunk>
- Labádi, L. (2004). *Szentes*. Szeged: Grimm Kiadó.
- Michalkó, G. (2012). *Turizmológia*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Forrás: https://mersz.hu/dokumentum/dj59t__24
- Mórahalom Önkormányzata. (2021). *Mórahalom*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: Mórahalom városi honlapja: <https://www.morahalom.hu/hu/reszletek/bemutakozas-2021-02-04>
- MTÜ. (2020). www.mtu.gov.hu. Letöltés dátuma: 2022. 10. 28., forrás: <https://mtu.gov.hu/cikkek/bor-es-gasztroturizmus-1490>
- MTÜ. (2021. május). *Magyar Turisztikai Ügynökség*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 15, forrás: https://mtu.gov.hu/documents/prod/NTS2030_Turizmus2.0-Strategia.pdf
- MTÜ. (2021. május). *Turizmus 2.0. Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030*, 83. Budapest, Magyarország: Magyar Turisztikai Ügynökség. Letöltés dátuma: 2023. 05. 05., forrás: https://mtu.gov.hu/dokumentumok/NTS2030_Turizmus2.0-Strategia.pdf?v=0.156

- Philip, K., & Kevin Lane, K. (2016). Marketingmenedzsment. In *Marketingmenedzsment*. Budapest: Akadémiai Kiadó. Letöltés dátuma: 2023.. 04. 17., forrás: https://mersz.hu/hivatkozas/dj183m_70_p1#dj183m_70_p1
- Puczkó, L., & Smith, M. (2008). *Egészségturizmus: gyógyászat, wellness, holisztika*. Budapest: Akadémiai Kiadó Zrt.
- Rácz, T., & Puczkó, L. (2001). *A turizmus hatásai*. 2. Budapest: Aula Kiadó.
- Szeged Tourism. (dátum nélk.). *Szeged város hivatalos turisztikai honlapja*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://szegedtourism.hu/hu/szeged-gasztronomiaja/>
- Szeged Tourism. (dátum nélk.). *Szeged Város hivatalos turisztikai honlapja*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://szegedtourism.hu/hu/megkozelites/>
- szentesilecsofesztival.hu. (dátum nélk.). *Szentesi Lecsofesztivál*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 28., forrás: Szentesi Lecsofesztivál: <https://www.szentesilecsofesztival.hu/fesztival/leg-leg-leg-lecsok/>
- termalfurdo.hu. (2022). *Alföld fürdői*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 30., forrás: [termalfurdo.hu: https://termalfurdok.com/alfold/](https://termalfurdok.com/alfold/)
- termalfurdo.hu. (2023.). *Termálfürdő*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: Termálfürdő: <https://www.termalfurdo.hu/furdo/szent-erzsebet-morahalmi-gyogyfurdo-59>
- termalfurdok.com. (dátum nélk.). *termalfurdok.com*. Letöltés dátuma: 2023.. 05. 01., forrás: [termalfurdok.com: https://termalfurdok.com/szentesi-gyogyfurdo/](https://termalfurdok.com/szentesi-gyogyfurdo/)
- Tourinform Békéscsaba. (dátum nélk.). *VisitBékéscsaba*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://visitbekescsaba.com/hu/csabai-kolbaszfesztival-1>
- Tourinform Békéscsaba. (dátum nélk.). *VisitBékéscsaba*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: <https://visitbekescsaba.com/hu/p/munkacsy-emlekhaz>
- Tourinform Szeged. (2023). *Szegedtourism*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 17.
- Útisúgó szerkesztősége. (dátum nélk.). *utisugo.hu*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 18., forrás: [utisugo.hu: https://mako.utisugo.hu/](https://mako.utisugo.hu/)
- Útisúgó Szerkesztősége. (dátum nélk.). *utisugo.hu*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 25., forrás: [utisugo.hu: https://kalocsa.utisugo.hu/](https://kalocsa.utisugo.hu/)
- Útisúgó Szerkesztősége. (dátum nélk.). *utisugo.hu*. Letöltés dátuma: 2023. 04. 20., forrás: utisugo.hu
- varfurdo.hu. (2022). *Gyulai Várfürdő és Aqua Palota*. Letöltés dátuma: 2022. 10. 05., forrás: Gyulai Várfürdő és Aqua Palota: <https://varfurdo.hu/gyulai-varfurdo-tortenet-m222>

9 Mellékletek

1.számú melléklet: kérdőív

1. Az Ön neme?

Férfi

Nő

2. Az Ön életkora?

>20

20-25

26-30

31-35

36-40

41-45

46-50

51-55

56-60

61-65

65<

3. Az Ön lakhelye?

Bács-Kiskun vármegye

Baranya vármegye

Békés vármegye

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye

Budapest

Csongrád-Csanád vármegye

Fejér vármegye

Győr-Moson-Sopron vármegye

Hajdú-Bihar vármegye

Heves vármegye

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

Komárom-Esztergom vármegye

Nógrád vármegye

Somogy vármegye

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye

Tolna vármegye

Vas vármegye

Veszprém vármegye

Zala vármegye

4. Legmagasabb iskolai végzettsége?

Általános iskolai végzettség

Szakközépiskolai végzettség

Középiskolai, gimnáziumi végzettség

Felsőfokú végzettség (főiskola, egyetem)

5. Milyen gyakran utazik?

Egyáltalán nem utazom

Ritkán utazom

Gyakran utazom

6. Belföldre vagy külföldre utazik?

Belföld

Külföld

Mindkettő

7. Milyen közlekedési eszközöket vesz igénybe az utazásai során?

Autó

Autóbusz

Vonat

Repülő

8. Megközelítőleg mennyi összeget szán az utazásaira?

0-100.000 Ft

100.001-500.000 Ft

500.001-1.000.000 Ft

1.000.001- Ft

9. Turisztikai célból már felkereste a dél-alföldi régiót?

Igen

Nem

10. Ha igen a válasz, mely vármegyékben járt ezek közül?

Bács-Kiskun vármegye

Békés vármegye

11. Milyen volt az első benyomása, ha meglátogatta?

...

12. Milyen szempontok alapján választotta ki ezt a térséget?

	Egyáltalán nem érték egyed (fő)	Többnyire egyed érték (fő)	Közepesen érték egyed (fő)	Egyetérték (fő)	Teljes mértékben egyed érték (fő)
<i>Térség közelsége</i>					
<i>Ár-érték arány</i>					
<i>Látnivalók</i>					
<i>Gasztronómia</i>					
<i>Programok</i>					

13. Hogyan szervezte meg útját?

Utazási irodán keresztül

Magam szerveztem

Cég szervezte

14. Mennyi ideig tartózkodott az adott helyen?

1-2 nap

3-4 nap

5-7 nap

8-10 nap

10- nap

15. Milyen céllal utazott?

Üzleti

Nyaralás

Hétvégi/pár napos/rövid kirándulás

Rokon/barát/ismerős látogatása

Egészségügyi/ orvosi okok miatt

16. Melyek voltak a fő szempontok a látogatása során? Többet is választhat!

Pihenés
 Városnézés
 Strandolás
 Gyógy-/kozmetikai kezelés
 Munka
 Gasztronómia megismerése
 Kultúra megismerése
 Rendezvényeken való részvétel
 Programokon való részvétel
 Wellness hotel
 Aktív kikapcsolódás kerékpárral
 Sporttábor

17. Hol szállt meg?

Csak egy napra mentem, így nem szálltam meg
 Rokonnál, ismerősnél, barátnál
 Szálloda
 Kemping
 Panzió
 Ifjúsági szálló
 Airbnb
 Vendégház
 Apartman

18. Kérem értékelje 1-5 skálán a szolgáltatói magatartást! (1 a legrosszabb, 5 a legjobb értékelés)

Szolgáltatói magatartás	1	2	3	4	5
<i>Vendégszeretet</i>					
<i>Figyelmesség</i>					
<i>Precizitás</i>					

19. Kérem tapasztalata alapján értékelje a kínálatot! (1 a legrosszabb, 5 a legjobb értékelés)

Kínálat	1	2	3	4	5
<i>Szálláshelyek minősége</i>					
<i>Programkínálat</i>					
<i>Ár-érték arány</i>					
<i>Étkezési lehetőségek</i>					
<i>Ételek minősége</i>					

10 Függelék

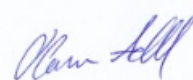
1. számú függelék: Hallgatói és konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Alulírott Olasz Adél, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus, Turizmus-Vendéglátás szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Gödöllő, 2023. 05. 05.

Hallgató

KONZULENSI NYILATKOZAT

Olasz Adél (P1PCHB) konzulense nyilatkozom arról, hogy a Szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Gödöllő, 2023. 05. 05.

Belső konzulens
Dr. Dávid Lóránt Dénes

2. számú függelék: Tartalmi kivonat

A ZÁRÓDOLGOZAT/SZAKDOLGOZAT/DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Szakdolgozat címe:

Turizmus a Dél-Alföldön

A dolgozatot készítő hallgató neve:

Olasz Adél

Turizmus-Vendéglátás

Alapképzés

Nappali tagozat

Tanszék/Intézet:

Fenntartható Fejlesztés és Gazdálkodás Intézet

Fenntartható Turizmus Tanszék

Belső témavezető:

Dr. Dávid Lóránt Dénes

Egyetemi docens

Szakdolgozatomban a Dél-Alföld Turisztikai Régió turizmusát, turisztikai termékeit és az utazási szokásait elemzem. Az első fejezetben ismertetem a témához kapcsolódó fogalmakat. Ezt követően bemutatom elsőként általánosságban a Dél-Alföldet, majd az alfejezetben a két turisztikai térséget, mint a Gyula és térségét, valamint Szeged és térségét. Ezen felül még szemléltetem Kecskemét környékét, Csongrádot, és végül szülővárosomat, Szentes települését. A harmadik fejezetben szemléltetem a régióban előforduló turisztikai termékeket, nevéen az egészségturizmus, a termál- s gyógyvizekre alapozva; kulturális és örökségturizmus; ökoturizmus, nemzeti parkok kínálata, rendezvény- fesztivál- és konferenciaturizmus; aktív turizmus; bor-és gasztroturizmus; vadászturizmus és a falusi turizmus. Ebben a fejezetben még elvégzek egy SWOT analízist a Dél-Alföld Turisztikai régió kínálatát tekintve. A negyedik fejezetben az online kérdőíven alapuló kutatásomat fogom vizsgálni, ami a Dél-Alföld utazási szokásait fejti ki.